

Ivan Vidić

Rođen 1966. u Zagrebu. Bavi se pisanjem kazališnih komada i proze, te filmom. Djela su mi izvođena, nagrađivana i igrana u zemlji i inozemstvu. Živi u Zagrebu.

Proza:

GANGABANGA 2006.
VIOLATOR/ONA GOVORI 2008.
JUŽNA DRŽAVA 1013.

Kazališni komadi:

HARPA 1988., PUTNICI 1989., NETKO DRUGI 1989., VELIKA TILDA 1990., GLASOVI 1993., GROZNICA 1993., OSPICE 1997., BAKINO SRCE 1999., OCTOPUSSY 2001., HAPPY ENDINGS 2001., VELIKI BIJELI ZEC 2002., GRUPA ZA PODRŠKU 2005., ONAJ KOJI SE SAM GOVORI 2007., ŽIVOT U SJENI BANANE 2007., ZOO 2008., DOLINA RUŽA 2010., KROZ SOBE 2014., NOĆNI ŽIVOT 2014., POSLJEDNJI DANI MIRA 2015., BAKUSOVI PODRUMI 2015., POSLJEDNJI SATI MIRA 2016.

Ivan Vidić

NOĆNI ŽIVOT

(POBUNA DRONTI)

LIKOVI:

UMIROVLJENIK
MAJKA
GOSPOĐA HORTENZIJ
GOSPOĐA DURANCIJA
MELISA
BARBARA
IGOR
VLADO
SOFIJA
TEA
DORA
SVETI FILIP I JAKOV
NEZAPOSLENI
STUDENTSKI KAPELAN
PROFESOR

Isti glumci koji igraju pojedince s imenom, pojavljuju se i kao dio kolektiva u zboru, kao policija i kao lopovi koji noću odnose stvari. Studentski kapelan je Šef Policije, Tea je Policajka, a Nezaposleni je Policajac.

I. SLIKA

Rana jesen. Lijepo vrijeme. Trg s fontanom u sredini. Dvije klupe, kandelaber. Lijevo, desno i odostrag su zgrade prljavih i dotrajalih fasada, ukrašene reklamama i blistavim nazivima svjetskih tvrtki, i pošarane bezumnim i odvratnim grafitima.

Na trg izlaze protagonisti. Dok su u kolektivu, nećemo ih imenovati. Njih šest staje u sredinu, a ostali su policajci u crnim uniformama i oklopima.

Šef da znak, policajci se udalje korak-dva i formiraju niz za obranu od prosvjednika. Kolektiv i policajci napeto se gledaju neko vrijeme.

PRVI:

O, agoro naša,
na tebi se oduvijek nalazimo, okupljamo i raspravljamo
i tako već stoljećima,
i zato, okupimo se i sad još jednom na našem trgu
jer su došla vremena teška.

DRUGA:

Okupimo se na našoj agori, okruženoj hramovima i crkvama,
veličanstvenim zdanjima, bankama, korporacijama,
klaonicama, kladionicama i klecaonicama,
pivnicama, pečenjarama i kenjarama.

TREĆI:

Okupimo se svi i ponovo zapodjenimo dijalog,
šakama, nogama, zubima i letvama,
polemizirajmo uvredama, psovka i kletvama,
pokažimo svijetu da smo još tu
– gromoglasnim pičkaranjem.

ČETVRTA:

O, agoro naša,
puna si prosjaka, kurvi, lopova,
špijuna i u crno oklopljenih drotova!

PETA:

Graknimo, građani, svi uglas što nas mori:
gladni smo, žedni smo, siromašni smo, bolesni smo!

SVI:

Ali nema veze!
Ne bunimo se i ne žalimo se!
Držimo se, stisnimo se!
Riješimo naše probleme
– razborito!

ŠESTI:

Idemo svi zajedno nekoj babi da nam skine uroke!

SVI:

Tako je!

SEDMA:

A sad se razidimo,
gotov je lament naš,
idemo,
turska nam sapunica počinje!

Izlaze.

Policijski šef da znak i policajci ih ispraćaju, ne remeteći svoj poredak. Otpuhne i maramicom obriše znoj s čela. Napetost je prošla, policijski šef samo vrti glavom.

POLICIJSKI ŠEF:

Gore bogovi, dolje ljudi,
Gore anđeli, dolje demoni,
Gore gospoda, dolje rulja,
Gore dronovi, dolje drontе.

Ode.

II. SLIKA

Dolazi stariji gospodin s ruksakom na leđima. On je UMIROVLJENIK. Dobrodržeći, pedesetak godina, pršti od energije i elana. Pod rukom nosi sklopivi stol. Dolazi gospođa u šlafroku i papučama. Osvrće se pomalo izgubljeno i nešto traži. To je MAJKA. Melankolična žena, pomalo odsutna, koncentrirana samo na svoju kćer. UMIROVLJENIK rasklapa sklopivi stol.

MAJKA: Što kanite s tim?

UMIROVLJENIK: Ovdje ću prikupljati potpise.

Rasklapa i ribički tronožac.

MAJKA: A za što?

UMIROVLJENIK (*vadi iz ruksaka papire i olovke*): Za promjenu vlasti, za promjenu kompletne politike i društvenog poretka. Za preuređenje naše kompletne stvarnosti, gospođo. Totalna promjena! S ovim je gotovo!

MAJKA: Nego, gospodine, jeste li vidjeli moju kćer?

UMIROVLJENIK (*prevrće očima*): Potpišite se ovdje pa ću vam odgovoriti.

Pruža joj olovku. Majka malo oklijeva, onda se potpiše.

MAJKA: Evo. Izvolite.

UMIROVLJENIK: Hvala. Nisam je vidio.

MAJKA: Izvuče mi potpis! Ma baš ste mi lukavi...

UMIROVLJENIK: Gospođo, vi ste druga. Druga! Čak – i prva! Prva koja se priključila onom tko je sve ovo osmislio! To valjda nešto znači. Budite sretni i ponosni.

MAJKA: Sigurno je niste vidjeli?

UMIROVLJENIK: Dajte gospođo, saberite se. I što hoćete od mene? Jesam vam rekao da imam posla?

MAJKA: Dobro, dobro. Oprostite.

Udalji se. Traži pogledom po trgu. Dolaze dvije fine gospođe, rukom pod ruku, starija i nešto mlađa. To su HORTENZUJA, odmjerena i ozbiljna, pomalo plaha, i DURANCIJA, njena nešto mlađa prijateljica, pokretački dio para. Obje imaju kapice, preko ruke nose crne torbice i cekere za plac.

DURANCIJA: Vi ovdje prikupljate potpise?

UMIROVLJENIK: Da. Želite se potpisati? (*Vadi olovku.*) Evo, dame moje, izvolite olovke.

DURANCIJA: Došle smo vam samo reći da se mi nećemo potpisati. Naše potpise nećete dobiti!

HORTENZUJA: Ni moj!

DURANCIJA (*prijateljici*): Već sam rekla i za tebe. Ne moraš sve ponavljati. Hajde, idemo na plac.

HORTENZUJA: Zbogom!

Udalje se, ali ne odu, već samo stanu kraj klupe i promatraju što će se dalje desiti. Umirovjenik ih samo odmjeri i zavrti glavom.

UMIROVLJENIK: Svašta.

Dolaze studenti. IGOR, MELISA, VLADO, SOFIJA i SVETI. Majka se sakrije iza grma. I oni nose sklopivi stolić i namještaju se kod druge klupe.

HORTENZUJA: Ni vama se nećemo potpisati.

DURANCIJA (*je potegnue*): Daj, idemo.

Studenti ih zbudjeno gledaju. One odu, ali ne sasvim. Još neko vrijeme promatraju iz prikrajka što se zbiva.

MELISA: Ovdje?

IGOR: Ovo je dobro mjesto.

Studenti se raspremaju. MELISA je lijepa djevojka, buntovnica, vrlo bistra i oštroumna, ali to ponekad poništava svojom brzopletošću i nepromišljenošću. IGOR je snažan momak, odlučan, ali nekad i prijek, gđaji pomalo radikalne

stavove. VLADO je zgodan mladić, entuzijastičan i poletan, iskreno zainteresiran za opće dobro. SOFIJA, energična konzervativka, zgodna, ali se malo nadebljala. SVETI FILIP i JAKOV je mladić s viškom energije, podvojenih stavova, vrlo nemiran i jako na svoju ruku.

VLADO: Rekli smo da ćemo javno istupiti. Pa neka to bude na trgu. Ovdje su najveći izgledi da nam se ljudi priključe. IGOR: Dobro je što smo izašli s fakulteta. Ono više nije imalo smisla. Treba izaći na ulicu. Potaknuti ljude da se pobune.

SOFIJA: Jeste li pozvali ekipu preko Fejsa?

SVETI: Naravno da jesmo.

MELISA: Odlično. Onda (*gleda svoje kolege*) – idemo se zajedno boriti!

SOFIJA: Idemo do kraja!

Prilazi im umirovjenik.

UMIROVLJENIK: Tko ste vi?

VLADO: A tko ste vi?

UMIROVLJENIK: Sakupljam potpise.

VLADO: Mi smo došli prosvjedovati.

Sofija podrugljivo pogleda umirovjenika.

UMIROVLJENIK: Vi nećete skupljati potpise?

VLADO: Mi pripremamo pobunu.

UMIROVLJENIK (*zainteresira se*): Tako znači!

IGOR: Ustanak.

UMIROVLJENIK: Još bolje!

Započinju energičan razgovor, umirovjeniku se širi osmjeh na licu.

UMIROVLJENIK: A za što se vi zalažete?

MELISA (*izdeklamira*): Za izravnu demokraciju, jednakost ljudi, socijalnu pravdu, za svima jednako dostupno obrazovanje i zdravstvenu zaštitu, slobodnu i nezavisnu kulturu, a ne njene komercijalne surugate, a protiv smo vlasti kapitala i korporativnog kapitalizma, privatizacije, neokolonijalnog i imperijalističkog porobljavanja, i protiv kriminalne vlasti koja je ovu zemlju izdala i prodala.

UMIROVLJENIK: Pričekajte malo, molim vas.

Ode po svoj stolić i stvari i prenese ih na drugu stranu.

UMIROVLJENIK: S vama sam! Petar Šestar, umirovjenik.

Srdačno se rukuje sa svima redom i upoznaje. Studenti ga zdušno prihvaćaju.

SOFIJA (*Melisi, ljutito*): Ništa se od toga nismo dogovorili. Ja sam ovdje samo zbog onog dijela o školstvu i student-skim pravima, to znaš. A ti samo nastavi po svom, pa ćeš vidjeti...

MELISA: Nitko te ne tjera da budeš ovdje.

IGOR: Dajte, cure, samo složno. Nemojmo se svadati.

Proviruje majka i promatra ih sa strane.

MAJKA (*uzdišući*): Zabrinutoj majci prvo što pada napamet je da će joj kćer upasti u loše društvo, propiti se, prokurvati, ostati trudna. Ali ima tu i drugih stvari. Već je nekoliko puta završila na policiji. Što sad izvode? (*Naviruje se.*) Oni su zabrinuti, ali ja sam najzabrinutija. (*Stavlja dlanove na obraze.*) Melisa moja, u što si se to uvalila... (*Pogleda u svoje noge. Dešperatno.*) A u što sam se ja to uvalila... Evo, ušlo mi je blato u papuče. Sad bih se mogla rasplakati.

Prisutni se okupe i zbiju.

VLADO: Konačno. Ovo smo odavno trebali napraviti. Odavde će naš glas dalje doprijeti...

SOFIJA: Ali prvo moramo ustanoviti poziciju s koje nastupamo.

IGOR: Već smo ustanovili.

Dolazi BARBARA i priključuje im se. To je zgodna cura, sva uređena i ušminkana. Pametna, ali pomalo arogantna, zbog čega je nekima trn u oku.

BARBARA: Kasnim, kasnim!

MELISA: Ne kasniš.

SOFIJA: Moramo sastaviti listu naših (*naglašava i pogledava prema Melisi*) – studentskih zahtjeva. Ne smijemo im dozvoliti da nas gule. Dakle, postaviti ćemo se prema vladi i ministarstvu...

VLADO: Hoćemo, ali neke druge stvari su preče. Mislim da nećemo puno postići ako će se naši zahtjevi odnositi samo na plaćanje, školarine i stipendije. To su sve samo posljedice.

MELISA: Naši interesi ne smiju biti partikularni i sebični.

SOFIJA: Nemojmo širiti temu. Nismo se tako dogovorili.

MELISA (*suvereno*): U ovoj zemlji neće biti nikakvog napretka dok se ne promjeni izdajnička, lažljiva, korumpirana i u osnovi protunarodna vlast. Treba prestati provoditi politiku centara moći i početi provoditi svoju vlastitu politiku, sebi u korist. Kao što nam je svima poznato – demo-

kracije nema. Postoji samo hegemonija kapitala i novca. Stoga treba napraviti novu i pravedniju podjelu dobara. Nama vladaju paraziti, a to su banke i korporacije. One su problem, a ne fakultet. Ništa se neće dogoditi dok se ne odupremo i organiziramo pobunu.

SOFIJA (*uzrujano*): Prestani! Ovo nije borba za studentska prava, ovo je politika! Ja ću poludjeti... Zašto nam se ova ovdje nameće?! Naravno da treba protestirati. Dosta je povlačenja i skrivanja. Ali kakva pobuna?!

MELISA: Treba sve otkriti, sve prokazati. Skinuti sve maske.

IGOR: Mislim da bismo trebali izvesti neku akciju.

SVETI: A kakvu akciju bismo trebali izvesti?

IGOR: Onakvu kakva će trenutčno biti zamijećena, prepoznata od svih i onda široko prihvaćena.

SVETI: Nasilnu?

IGOR: Ne.

SVETI: Nenasilnu?

IGOR: Da.

BARBARA: To stalno netko čini. Vjerojatno i sad netko negdje započinje svoju malu simboličnu akciju. Protestira. Za nešto se privezao. Štrajka glada.

SOFIJA: A što bismo trebali učiniti?! Nešto spaliti? Nešto dići u zrak? Nekoga ubiti?!

SVETI: Ovo postaje zanimljivo.

BARBARA (*prostrijeli ga pogledom*): Zašuti.

SVETI (*pokunji se*): Nekako sam neodlučan, podvojen.

Imao bih što reći, za i protiv. U meni kao da govore suprotstavljeni glasovi. Ne znam koji da poslušam.

UMIROVLJENIK: Kako se zoveš?

SVETI: Sveti Filip i Jakov.

UMIROVLJENIK: Kakvo je to ime?

SOFIJA: On je podvojena ličnost.

SVETI: Treba o svemu dobro razmisliti, sve dvaput odvagnuti...

UMIROVLJENIK: Tako je. Triput mjeri, jednom sijeci.

VLADO i MELISA se pogledavaju.

VLADO: Dobro si govorila.

MELISA (*mu se nasmiješi*): Ti dobro pišeš.

VLADO: Kako znaš?

MELISA: Čitala sam tvoje tekstove na internetu.

VLADO: Da?

MELISA: Zнала sam za tebe i prije nego što sam te

upoznala. Sviđa mi se to što pišeš.

VLADO: Stvarno?

MELISA: Prije nego što sam te upoznala, upoznala sam tvoj avatar. Dječaka s pračkom.

VLADO (*značajno je pogleda*): A ti? Jesmo li se ikad dopisivali?

MELISA: Jesmo. (*Pružа mu ruku.*) Djevojčica sa zašiljenim kolcem.

Rukuju se. Sveti ih prisluškuje sa strane.

VLADO: Drago mi je. Ali više ne pišem.

MELISA: Zašto?

VLADO: Prošli smo tu fazu. Osim toga...

SVETI (*se ubacuje*): Ne valja ostavljati tragove... po svim tim uređajima.

MELISA: Kojim uređajima?

SVETI: Koji te prate. Koji te služe i kojima ti služiš.

MELISA: Paranoičan si?

SVETI: Nisam. Samo sam oprezan.

Dolazi PROFESOR. To je čovjek od nekih pedeset i pet godina, prosijed, s bradicom. Intelektualac sa stavom, ljubimac studentica i muškarac s problemom srednjih godina. Osvrće se.

SVI: Dobar dan, profesore! Došli ste nam se priključiti?! Bravo profesore!

PROFESOR (*sav ozaren*): Dobro je, dobro je... Evo me kako sam i obećao. Već nas nešto ima.

Rukuju se sa svima. Prilazi Melisi. Tiho razgovaraju.

MELISA: Došao si.

PROFESOR: Naravno da sam došao. Što si mislila?

MELISA: Više se ne bojiš se da će nas netko vidjeti zajedno?

PROFESOR: Ne bojim se.

MELISA: Je li baš moramo...

PROFESOR: Sad ili nikad.

Prilazi im Barbara.

MELISA: I ti si s nama?

BARBARA: Nisam sasvim. Došla sam samo vidjeti što se zbiva. Opet nešto planirate?

MELISA: Hoćeš nam se pridružiti? Mislim ozbiljno.

BARBARA: Vi sve to ozbiljno? (*Sliježe ramenima.*) Ne razumijem vas. Ja sam tako sretna. Zašto ste toliko zabrinuti?

Nemojte mi ništa reći, ne zanima me. Moj život je bezbrižan i želim da tako ostane.

MELISA: Blago tebi. Ti se oko ničeg ne uzrujavaš.

BARBARA: Ne uzrujavam se.

MELISA (*ironično*): Velim, lako je tebi.

BARBARA: Nije. Ako dobro razmisliš, shvatit ćeš da je puno teže ne uzrujavati se, nego se uzrujavati. Svaki se glupan danas uzrujava oko politike, društva, ekonomije, oko svijeta i svjetskih zbivanja. Što ja tu mogu?

Neki protestiraju protiv Barbarinih riječi. Povici.

SOFIJA: Zar ti ne vidiš da nam se, malo po malo, oduzimaju nam sva prava?!

VLADO: Pretvaraju nas u roblje. Došli smo ovdje s tim završiti. Jednom zauvijek!

MELISA: Ovo je pobuna!

UMIROVLJENIK: Ako treba, ja ću graditi barikadu!

SVETI: I ja ću graditi barikadu!

SOFIJA: I ja!

IGOR: I ja!

Raspoloženje ih ponese. Nastane euforija.

MELISA: Sutra se ponovno nalazimo ovdje!

VLADO: Važi!

UMIROVLJENIK: Dobro se pripremite. Ponesite sve što vam treba.

IGOR: A peticija?

UMIROVLJENIK: Kakva peticija, zaboravi peticiju!

SVI: Tako je! Idemo!

SVETI: Ljudi, razmislimo još jednom o svemu... Čuvajmo se... Zidovi imaju uši. Snimaju nas. Nadziru nas odozgo...

VLADO (*ga uhvati za kragnu*): Ne širi malodušje!

SVETI: Dobro, dobro... (*Udalji se par koraka.*) Kako bih im se volio pridružiti. Znam da nešto spremaju, a ja ne volim da stvari prolaze bez mene. Kuha se neka frka, a ja ne volim ostati po strani.

Sav se zažario. Onda mu pride Sofija povuče ga za sobom.

SOFIJA: Idemo, budalo.

SVETI: Dronovi, dronovi!

SVI: Hura!

Razbiju kandelabar i odu. Profesor i Melisa se uhvate za ruke. Svi ih značajno pogledaju. Odu. Proviruje majka i gleda za njima.

MAJKA: O, jadna moja kćer, u što se to uvalila... I tko joj je ovaj tip?! (*Sjeda na klupu, žalosno.*) U proljeće ljubavi dolaze s osmjesima, pupaju im krila i cvjetaju naručja. Zaumne stvari se spremaju. (*Stanka.*) U ljeto one postaju, bujaju i rastu, rastapaju se od topline, pristaju na dodire, izmamljuju uzdahe, budu žive i pune plodova. (*Stanka.*) U jesen su otežale i dremljivije, umorne, one sanjaju, onda se kad nestane čarolije rasplinu, i nestaju u žalosti. (*Bolno uzdahne.*) Zimi blijede sve dok ne postanu hladne poput mramora i umiru, i zauvijek nestanu.

Čisti papuče.

III. SLIKA

Trg. Večer. Gori samo jedna svjetiljka. Romantičan ugođaj. Netko pjeva. Gradi se barikada. Slažu se prepreke: stavljaju, gume, pokućstvo, ormare, krevete, kredence, sve vrste starog namještaja i glomaznog otpada. Donose sofe, stolice, vreće, šporete, frižidere i stare televizore. Dolaze jedan po jedan noseći stvari.

SVETI: Što ćemo s ovim sitnim sranjima? To ne služi ničemu! (*Stavlja ruke na usta i viče.*) Ne donosite više sitna sranja!

IGOR: To ćemo bacati na policajce, ako nas napadnu.

SVETI (*stavlja ruke na usta i ponovo viče*): Donosite još puno sitnih sranja!

IGOR: Donosite kamenje!

SVETI: Donosite kamenje!

MAJKA (*donosi lampu*): Uz ovakvu je lampu moj bivši volio čitati novine.

Vlado i Dora nose krevet. Sofija malo pomaže, pridržavajući Dorin kraj. DORA je novopridošla. Fakultetska asistentica, tridesetak i nešto godina, bujnih grudiju, nosi naočale. Feministica jasnih i odrešitih stavova.

VLADO: Je li teško, profesorice?

DORA: Vlado, ne provociraj. Ti dobro znaš da sam još uvijek samo asistentica, a znaš i zašto. I nije mi teško.

SOFIJA: Ovaj krevet imamo sto godina, ne znam što ćemo s njim. Star je, potrzan, prljav, čak nekako odvratn, ali ima svoju povijest. Ja sam ga donijela u svoj stan od mame. A ona ga je donijela od svoje mame, moje bake. Ona od svoje. I tako je već četiri generacije u obitelji. Sad

je doduše bio u podrumu. (*Zagleda ga. Malo joj je žao.*) A je sav propao. Baš je odvratn.

UMIROVLJENIK: Aaa, vidi fleka... Mene bi takav krevet bilo sram pokazivati ljudima.

Sjeda. Pripaljuje cigaretu.

IGOR: Vidi njega. Zasjeo i pripalio.

Ovaj se ne obazire. Promatra barikadu.

UMIROVLJENIK: Već lijepo izgleda.

Dolaze profesor i Melisa noseći komodu. Odlože komodu i prime se za ruke. Svi ih pogledaju.

SOFIJA: Što to oni rade?!

DORA (*podigne naočale*): Molim?!

BARBARA: Oh, ne. Oni se javno drže za ruke!

SOFIJA: Pa on joj je profesor!

PROFESOR: Da. Što nas tako gledate? Dosta nam je skrivanja, dosta nam je ilegale. Dosad smo o svojoj vezi šutjeli, ali više nećemo. Oboje smo odrasli punoljetni ljudi i imamo pravo iskazati svoje osjećaje kako god mi to želimo. Dosta nam je političke korektnosti!

SVETI: Bravo!

SOFIJA: Što – bravo?! Sramota!

SVETI: Star čovjek, s balavicom. Uuuu!

SOFIJA: Treba ih prijaviti na fakultetu.

BARBARA: Ja neću, njihova stvar.

PROFESOR: Melisa, reci i ti nešto...

MELISA: Da. To je naše pravo i naša stvar. Tiče se samo nas i nikog drugog.

PROFESOR: Tako je. Jeste li čuli?

BARBARA (*okreće im leđa*): Ma to se nas ne tiče.

Majka zaskoči Melisu i kori je.

MAJKA (*podvikne*): Melisa! Ti mene ne slušaš. Otkad je otac otišao, sasvim si se promijenila.

MELISA: A što bih to trebala poslušati? Zaboga, mama, pa odrasla sam osoba. Tu više ništa ne možeš promijeniti.

MAJKA: Samo ti idi. Skitaj se. Idi i napij se. Vucaraj se s kim hoćeš. Neka te opet hapse.

MELISA: Bojiš se da ću opet završiti na policiji?

MAJKA: I toga.

MELISA: Na policiji nisam završila zbog kurvanja.

MAJKA: Još gore. Izazivala si nered.

MELISA: Kakvi neredi?

MAJKA (*cvili, ali popušta*): Ti uvijek radiš nešto grozno. I jednom će se stvarno nešto loše dogoditi. Ja to osjećam.

Melisa je zagrlila. Šute. Majka se smiruje.

MAJKA: Budi oprezna. Danas je opasno. Ti dobro znaš da se i bezazlene stvari danas lako pretvore u nešto drugo.

MELISA: Što je to nešto drugo?

MAJKA: Danas je sve nešto drugo.

Majka uzme tabletu i popije ju nasuho.

MAJKA (*mijenja raspoloženje, uvrijeđeno*): Samo se ti rugaj. Znam da me mrziš.

MELISA: Joj, mama. S tobom se više ne može ni našaliti.

MAJKA: Šali se ti koliko hoćeš, ali nemoj na moj račun. Ja nisam duhovita, meni život nije lak kao tebi.

MELISA: Znam mama, tvoj je život najteži.

MAJKA: Eto, opet se rugaš.

MELISA: Onda ti je najlakši.

MAJKA: Hvala ti.

Majka se jako uvrijeđila. Melisi je to pomalo zabavno.

MELISA: I onda ti meni prigovaraš s kim se družim. A pogledaj kao tek tvoje društvo utječe na tebe.

MAJKA: Moje društvo? Koje moje društvo?!

MELISA: To je tek loše društvo.

MAJKA: Što je?! Smeta ti što idem u crkvu? I u udrugu za nezaposlene? Je li?! (*Zaprepasti se.*) Čuj je. Pa ona bi meni sve oduzela!

MELISA: Mama! Šalila sam se!

MAJKA: Dosta. Ja nisam vesela osoba. I sa mnom se nije za šaliti.

Šuti i duri se. Ode. Barbara dolazi do Melise.

BARBARA: Što je ono trebalo značiti?

MELISA: Kad je to toliko htio.

BARBARA: Mogli biste imati problema na fakultetu.

MELISA: On, ne ja.

BARBARA: Pa zar mi nisi rekla da želite prekinuti? Stvarno želiš ostati s njim?

Melisa pogledava prema Vladi koji donosi fotelju. Postidi se.

MELISA (*slježe ramenima*): Ne znam.

Dolazi nezaposleni noseći uredsku stolicu koja se okreće. Postavi je i odmah zasjedne na nju. NEZAPOSLENI je visok tip srednjih godina, ozbiljnog, pomalo tužnog držanja.

NEZAPOSLENI: Ja mislim da nije u redu što njih dvoje hodaju.

UMIROVLJENIK: A ja mislim da baš je. Zašto profesori i studentice ne bi smjeli hodati? To vam je sve ta prokleta politička korektnost.

NEZAPOSLENI: Onda su vama dobri i pornografija, nasilje i pedofilija.

UMIROVLJENIK: Nisu, gospodine. I ne pravite se pametni. Ali ako me već vučete za jezik, bolje da je seks na televiziji nego one krvoločne TV serije. Ako to baš moram gledati, ja sam uvijek za seks, a protiv nasilja.

Dolazi Sveti noseći lutku za napuhavanje i posljedne je u jednu potrzanu stolicu.

SVETI: Ja se slažem. A evo i surogat-majke. I ona se slaže.

SOFIJA: A kome je važno što se ti slažeš?

SVETI: Mami.

Uvrijeđena, se odmakne od njega. Ovaj se zadovoljno smješka. Igor se dovezne na biciklu i nasloni ga na gomilu. Nezaposleni procjenjuje bicikl.

NEZAPOSLENI: Ovaj bicikl je k'o nov.

UMIROVLJENIK: Dobro će nam doći za kurira.

Melisa i Tea donose vreće prokljaloga krumpira. TEA je skromna djevojka, krupnije građe, tiha i povučena.

UMIROVLJENIK: Ovaj prokljali krumpir, zlu ne trebalo, možemo posaditi u parku, ako pobuna potraje.

Dora i Sofija kotrljaju automobilske gume.

NEZAPOSLENI: Kakve su to gume? (*Procjenjuje gume.*) Još su dobre.

Dolazi majka i gura dječja kolica.

MELISA: Mama! Moja dječja kolica! Mislila sam da ti je to uspomena...

MAJKA (*prevrne očima*): Daj, odrasti već jednom...

Sveti Filip i Jakov donosi zahodsku školjku. Spusti hlače, zasjedne i čita novine.

Donose još sobni bicikl, invalidska kolica i ping-pong stol.

UMIROVLJENIK: Divno napreduje.

VLADO: Jest.

UMIROVLJENIK: Ovo će biti prava barikada.

VLADO: Ovo će biti prava revolucija.

Barbara gleda u barikadu i drži se za glavu.

BARBARA: Pa što ste ovo napravili... Bože... Kakvo je ovo smetlište?! Što je ovo?! Muzej prekinutih veza?

UMIROVLJENIK: Ovo je muzej – svih – prekinutih veza.

MAJKA: Ovo je kula babilonska.

IGOR: Ovo je sadržaj ormara jedne gigantske bake.

Barikada je sad već poprilična. Obilaze je sa svih strana i zadovoljno je zagledaju.

DORA: Konačno... nešto!

MELISA: Zajedništvo, sloga.

MAJKA: Bilo je i vrijeme, sasvim smo se otuđili.

VLADO: Kapitalizam pretvara ljude u sebične životinje.

SOFIJA: Ovo je nešto sasvim drugo.

MELISA: Divno se osjećam.

PROFESOR: I ja!

MAJKA (*gleda u Melisu*): I ja!

SVETI: Lijepa je revolucija, ali ima neke ljepote i u lancima.

Igor donosi snop kartonskih silueta. To su slike holivudskih glumaca zalijepljene na velike kartone.

IGOR: Ovo nam je dalo kino. Idemo ih rasporediti, pa će izgledati da nas je više.

Raspoređuju kartonske glumce. Schwarzenegger, Brad i Angelina, itd. Sofija vrisne kada ugleda siluetu Johnnija Deppa u ulozu Jacka Sparrowa.

SOFIJA (*uzbuđeno*): Ja sam se s njim slikala!

BARBARA: Što, zar si upoznala Johnnija Deppa?!

SOFIJA: Kamo sreće. Samo ovog kartonskog. Kod nas, na premijeri za domaće poznate.

BARBARA: Srce globalnog šoubiznisa. Slava.

Posložili su barikadu i sad joj se dive.

BARBARA: I što ćemo sad?

MELISA: Kako to misliš?

BARBARA: Napravili smo od trga smetlište i sad svi lijepo možemo otići kući. Netko drugi će to počistiti.

DORA: O čemu to vas dvije pričate?! Ne povlačimo se!

Sveti Filip i Jakov se zadovoljno cereka.

SVETI: Hajd'mo se prvo složiti jesmo li lijeva ili desna rulja...

Majka grčevito sklapa ruke i poziva na mirenje.

MAJKA: Nemojte se, ljudi, svađati. To jedva čekaju. Ostanim složni.

DORA: Ima pravo.

NEZAPOSLENI: Barikada je tu. Što sad čekamo?

UMIROVLJENIK: Protivnika.

SVETI: Ljutog neprijatelja.

BARBARA: Bojim se da vam on neće doći.

MELISA: Mislim da bismo konačno morali odrediti koji su naši ciljevi.

VLADO: Tako je.

Raspoređuju se po barikadi, sjedaju na krevete, stolice i kutije. Umirovljenik odlazi po svoj stol. Kopa po hrpi i pronalazi ga. Vadi ga van i rasklapa.

NEZAPOSLENI: Što ti sad činiš?

UMIROVLJENIK: Sastavljam listu naših zahtjeva. (*Zadovoljno*.) A onda, ako ih ne ispune, revolucija može početi.

SOFIJA (*se nervozno osvrće*): Kakva revolucija?! U ime oca, sina...

IGOR: Ako se mene pita, ja sam za izravnu akciju. Izradimo molotovljeve koktele, naoružajmo se letvama i krenimo na policiju. Ako se mene pita.

BARBARA: Sva sreća da se tebe ne pita.

IGOR: Dobro, dobro. Mogu ja i drugačije, na fino. Bogme, danas sam pojeo dva tanjura graha, pojeo pola bunceka, popio četiri pive i prštim od energije. Znači, spreman sam čak i intelektualizirati, analizirati i polemizirati, dok svi ne popadate s nogu. (*Odmjeri ih*.) Vi ste anemični.

Namiguje Barbari. Ona mu se smije.

TEA: A tko će podići revoluciju? Mi?

VLADO: Zašto ne? Netko treba povući mase.

SVETI: Mase nisu revolucionarne. One su duboko i beznažno nazadne.

UMIROVLJENIK (*ga prostrijeli pogledom*): Pazi što govoriš. Ovdje elitistima nema mjesta.

SVETI: Govorim ono što je.

SOFIJA: Studentska prava. Prvo i osnovno.

IGOR: Daj ne sitničari...

DORA: Slažem se s time da se ne ide sa sitničarenjem. Zatražimo kompletne društvene promjene i prevrednovanje svih vrijednosti, kako se nekad govorilo, i to odmah. Ali to neće ići, ako se u čitavu stvar ne ukllope i naši, ženski zahtjevi.

UMIROVLJENIK: A što ste vi po zanimanju, gospodice?

DORA: Sociologinja. Asistentica na fakultetu i znanstvenica. Ali mi je kao ženi napredovanje uskraćeno.

UMIROVLJENIK: To nije lijepo.

DORA: Ovo je trenutak da se izborimo za stvarnu ravnopravnost spolova, ne samo na papiru.

Nitko je ne sluša. Dora se osvrće.

DORA: Je li me netko sluša?! Halo, proleter, tko vam pere čarape?!

UMIROVLJENIK: Ja vas slušam, gospodice. A što se čarapa tiče, ja bih vaše i prao i krpio.

Dora ga zabezeknuto gleda.

MELISA (*zaneseno*): Pobunu trebaju podići oni koji pate i stradaju. To je njihov zadatak: promijeniti svoj život. Što više, to je njihov jedini zadatak, jedina odgovornost prema jedinom što još imaju – a to je njihov goli život.

TEA: A tko je to? Radništvo?

MAJKA: Ne samo radništvo.

NEZAPOSLENI: Nezaposleni.

UMIROVLJENIK: Umirovljenici.

SOFIJA: Mladi.

DORA: Žene.

MELITA: Svi obespravljeni.

MAJKA: I majke svih obespravljenih.

PROFESOR: Radništvo više ne postoji. Osim toga, dokazalo se da je jedini cilj radništva situirati se u malograđanštini. Stančić, autić, možda kućica. Ženama štikle i krpice, mužićima birtija i kladionica, za obitelj terenac za otići babi na selo. I kad jednom sve to postignu – obavezno na kredit, da se ne zaboravi – takvi postaju temelj poretka. Zavisni, dovedeni u ovisnost, robovi poretka postaju njegovi najodaniji čuvari. Oni će se pobuniti tek kad sve izgube. To je tvoje radništvo.

Tea egzaltirano zaplješe.

TEA: Bravo, bravo!

VLADO: Ne mislim nužno na radništvo. Mislim na sve one koji su svjesni sebe, svog života i onog u što je njihov život zaronjen. Onog u čemu se utapaju i dave. Jer situacija se promijenila. Svijetom više ne vlada neka vidljiva klasa. Svijetom vlada iluzija i nju treba razbiti.

SOFIJA: Kakva sad iluzija?

VLADO: Iluzija, ono što stvara iluziju i onaj koji vlada iluzijom.

MELISA: Pojednostavi. Sva dobra rješenja moraju biti jednostavna.

PROFESOR: Kao što ne postoji radnička klasa, tako više ne postoji ni kapitalistička klasa. Kapitalist je danas bilo tko, lopov i dojučerašnji radnik. Svatko tko se nečeg dokopao, oteo, ukrao. Njihov imetak više nije toliko posljedica rada mnoštva, koliko iluzionističkog trika. Treba mu razbiti tu iluziju da je vlasnik, kapitalist i moćnik, ona je u njegovoj glavi. I zato mu treba razbiti glavu.

NEZAPOSLENI: Vidi našeg profesora što je ratoboran, on bi se odmah tukao!

IGOR: Sve propada, stagnira. Ništa se novo ne stvara. Samo se staro preraspoređuje.

SOFIJA: Tko je kriv?!

PROFESOR (*egzaltirano se dere*): Stvorovi iz pakla, lopovi i kriminalna sitnež kojoj je krenulo, dojučerašnji gologuzani koji su stekli novac, tvornice i tvrtke, oni danas imaju moć! Oni vode društvo!

MELISA: Daj, ne deri se.

PROFESOR (*ignorira prigovore*): Zanimljivo, oni rade i imaju neki plan, sve do trenutka dok nešto ne steknu. Poslije doslovce ne znaju što bi dalje s tim svojim tvornicama i tvrtkama. Tada počinje rastakanje i propast. To je ono što upravo živimo.

IGOR: Nema nam druge, nego ljude dignuti na noge. Kad bitka jednom počne, biti će krvavih glava. I da – bit će mrtvih. To je neizbežno.

SVETI: Točno. Ništa bez ljudskih žrtava.

PROFESOR: Pobuna treba biti sveobuhvatna, ali mirna. Otpor treba biti potpun, ali nenasilan.

SVETI: Eee, vidi ga sad...

PROFESOR: Oni nisu veliki. Uopće. I treba ih ukloniti upravo zato što nisu veliki po sebi, oni su se samo uzverali na naša leđa i stoje na nama, na našim leđima, hodaju po našim glavama. Kao u nekoj jezivoj gimnastici stojimo naslagani u neku groznu, naherenu piramidu i svaki čas se možemo svi srušiti. Tada ćemo svi pasti dolje, licem u blato. A ako ih shvatimo samo kao teret na našim rameima, već je drugačije.

TEA: Bravo, bravo!

Profesorov zapaljivi govor uzbuđeno prisutne. Svi odjednom počnu glasno razgovarati. Melisa ga odvuče u stranu.

MELISA: Dobro, hoćeš ti prestat? Nisu ovdje svi došli tebe slušati!

PROFESOR: Oprosti, ljubavi, ponijelo me je.

Prima je za ruku. Ona mu se istrgne.

MELISA: Daj, pusti me!

*Ode od nje ga i stane pokraj Barbare. Ova sliježe rameni-
ma. Profesor se malo zbuni i primiri.*

NEZAPOSLENI: Vi ste vođa ovog, kako bismo to nazvali,
projekta?

PROFESOR (*smirenije*): Ne. Projekt je zajednički. Oni su sa
mnom, ja sam s njima. Mi smo ravnopravni.

VLADO (*ironično ga tapša po leđima*): Tako je, profesore!

IGOR: Bravo, profesore!

PROFESOR (*povjeruje laskanju*): Danas su potrebni divlji
ljudi, spremni na sve, ljudi bez boga, barbari koji na foru-
mu sade žito! Izdresirani i navikli na mučan posao kao
tuljani na šarenu loptu!

UMIROVLJENIK: Ako ste i upola dobri kao što se sad izra-
žavate, ja vam ne vidim kraja. Prizvali ste me nazad iz
nepostojanja. Hvala vam što ste me vratili u život. Divim
vam se, vi ste jedan od onih koji nisu pozvani da žive, već
da mijenjaju život. Pred nama je borba, dug i težak put, ja
to vidim.

PROFESOR (*ponizno*): Hvala vam.

*Dolazi policijski šef. Staje sa strane i gleda ih. Profesor
ga ugleda i malo se lecne.*

PROFESOR: Ali – bez divljaštva! Molim! Bez nereda i nasi-
lja! Nemojmo im dati povoda da nas napadnu!

SVETI: Dronovi, dronovi!

BARBARA: Ti, dosta!

PROFESOR (*uznemiri se čim je ugledao policajca*): Fino i
kulturno! Ne dajmo se isprovocirati! Mi smo Hrvati fini i
kulturni. Samo dostojanstveno! Pokažimo im tko smo i što
smo. Pokažimo im da nismo rulja. Dokažimo svijetu da
smo drugačiji od drugih!

MAJKA: Samo kulturno!

*Postroje se ispred barikade po parovima i zaplešu revo-
lucionarnu kadrilu.*

*Kad završe, poklone se jedni drugima i odu. Policijski
šef dolazi pred barikadu i gleda je.*

POLICIJSKI ŠEF: Bit će sranja. Ali bolje da ga ne bude.
Bolje po mene. (*Očajno.*) Bože mili! Kao da se meni da
tući s ljudima.

*Jedan tip kojem se razabire silueta prekapa po smeću.
Policijski šef ga pažljivo promatra. Oprezno mu se približi.
Kad ga ovaj vidi, hoće mu pobjeći, ali ga policajac zgrabi
za ruku. Nešto mu šapće. Ovaj pažljivo sluša, onda potvrd-
no klimne glavom i brzo ode.*

POLICAJAC: Ako me mali ne zajebe, ovo će biti... baršuna-
sta kontrarevolucija.

Ode.

IV. SLIKA

*Trg. Sredina noći. Mrak, upaljena je samo ulična svjetilj-
ka. Onda se svjetiljka odjednom zgasi. Pod okriljem mra-
ka pristize nekolicina maskiranih tipova koji odnose stvari
s barikade.*

PRVI: Ovdje.

DRUGI: Gdje?

PRVI: Tu.

DRUGI: Što je ovo?

PRVI: Krupni otpad. Brže, brže.

TREĆI: Ovo je barikada. Ovdje su danas bile demonstraci-
je. Mislim da se ne bi smjeli uplitati.

PRVI: Nije nas briga za njihove demonstracije. Bačeno je
na ulicu, znači – može se uzeti.

ČETVRTI: Pomozi.

TREĆI: Pa ne znam...

ČETVRTI: Nosi, nosi. Što ne čuvaju svoje stvari. Zna se pra-
vilo – svatko svoje smeće čuva.

PRVI: Daj šuti i nosi.

Razvlače stvari i razgledavaju ih.

PETI: Vidi, vidi, što ovi bacaju... Dobro je njima.

ŠESTI: Ma oni bi dizali revoluciju, pizda im...

Odnose.

TREĆI: Netko će se naljutiti. Ti što su spremni dizati revo-
luciju, neće lijepo gledati ako im razmontiramo barikadu.

PRVI: Ti se bojiš?! Ma koga se ti vraga bojiš!

TREĆI: Ljudi se s pravom bune.

ČETVRTI: Dobra je revolucija, ali bakar je bakar. Ne tiče
nas se. Sve je ovo sekundarna sirovina.

Odnose stvari.

DRUGI: Ovo je još dobro.

TREĆI: Ovo je obično smeće. Ne treba nam.

PRVI: Rečeno nam je da moramo odnijeti sve.

ČETVRTI: Tko je rekao?

PRVI: Murja.

ČETVRTI: Baš me briga za murju. Uzmimo samo što valja.
Ne treba nam smeće.

PRVI: Sve. Ili će nas murja gnjaviti.

Nose.

PRVI: Ne guraj me, past ću!

DRUGI: Dobro, dobro...

*Dolaze s jedne strane i odlaze na drugu. Vrte se u krug,
zadnji put udu, barikade više nema i čude se. Ulična svje-
tiljka se upali iznenadno kao što se i zgasi. To su buntov-
nici. Umirovljenik se drži za glavu. Pristižu i ostali, svi se
čude.*

UMIROVLJENIK: Nema ničeg!

NEZAPOSLENI: Pa, bogati, gdje je?

DORA: Nestala barikada!

VLADO: Kako nestala?

UMIROVLJENIK: Vidiš, nema je.

NEZAPOSLENI: Strašno!

DORA: Pa tko je to mogao učiniti?!

UMIROVLJENIK: Neki cigani, bit će.

DORA: Ma kakvi cigani! To je diverzija, sabotaža!

NEZAPOSLENI: Ne možeš ti s ovim narodom, sve pokrade!
Svatko na sebe misli, svatko gleda svoj interes.

UMIROVLJENIK: Nema tu sreće.

*Osvrću se i čude neko vrijeme, onda počnu protestirati,
zviždati, psovati.*

UMIROVLJENIK: Sabotaža!

SVETI: To je netko od nas!

UMIROVLJENIK: Izdaja, izdaja!

DORA: O čemu vi pričate?!

Medusobno se sumnjičavo pogledavaju.

SVETI: Ili je izdaja, ili je krađa. Trećeg nema.

Svade se i urlaju.

V. SLIKA

*Noć. Trg. Nema barikade. Ulazi Melisa, ljuta je. Profesor
ide za njom, hvata je za ruku, ona mu se otima.*

MELISA: Pusti me, rekla sam ti...

PROFESOR: Ali Melisa...

MELISA: Svega mi je dosta. (*Zaprepašteno.*) Pa gdje je
barikada?! Nema je. Netko je ukrao našu barikadu!

PROFESOR: Vidi, stvarno...

MELISA: Ne bih se čudila da ti imaš u tome svoje prste...

PROFESOR: Ja?!

MELISA: Zato što si dvoličan. Dosta mi te.

PROFESOR: Ostavljaš me?

MELISA: Da.

Krene. On hoda za njom.

PROFESOR: Melisa, ali zašto?!

MELISA: Ne znam. Zbog svega zajedno.

PROFESOR: I to baš kad sam pomislio kako nam dobro
ide...

MELISA: Išlo je, ali je došlo do kraja i sad je gotovo. Hvala
Bogu, konačno.

PROFESOR (*grčevito*): Nije gotovo, ne može biti gotovo,
ne smije biti gotovo.

MELISA: Gotovo je, dragi, itekako. Završilo je. Ostavi me.
Dosta mi te.

PROFESOR (*pruža ruke k njoj*): Melisa, ali ti nemaš pra-
vo...

MELISA: Pokušaj to gledati ovako. Mlada djevojka ima
pravo biti opčinjena, zanesena i zavedena od starijeg
muškarca. Ima se pravo zaljubiti, sazreti uz nekog isku-
snijeg, nešto naučiti o životu, a onda, kad odluči da joj je
dosta, otići dalje.

PROFESOR: Ma daj! Lupaš gluposti.

*Sa strane dolazi policajka i promatra ih. Grubog je drža-
nja, ozbiljna i djeluje neraspoloženo i krajnje zabrinuto.*

MELISA: Isto tako, stariji muškarac ima pravo na malo
mladog mesa, očinsku ulogu mentora i zaštitnika i po-
sljednji proplamsaj mladosti. Iza toga ima još pravo svi-
snuti od tuge. Ali kad ona jednom odluči otići, na primjer,
pobjeći s putujućim cirkusom, njemu ništa drugo ne preo-
staje nego priključiti se karavani i onda, preobučen u pa-
jaca, gledati odozdo iz pijeska u svoju nedostižnu, leteću
trapezisticu.

PROFESOR (*izdere joj se u lice*): Kurvo mala, uništila si mi
život!

Policajka poskoči. Ruka joj poleti prema pendreku.

MELISA (*lađano ga odgurne od sebe*): Molim te, nemoj

biti prost. Ti još uvijek imaš i pravo na svoje duboko razočaranje, javni podsmejh i sramotnu propast. Ostvari ga, ako želiš. Ja ti ne preporučam. Zato idi.

Gledaju se još neko vrijeme bez riječi, onda profesor obori glavu i ode. Čim on odmakne, Melisa se rasplače. Policajka je gleda. Sva je u nedoumici, oklijeva, a onda joj se približi.

POLICAJKA: Što je bilo?

MELISA: Ma, ništa.

POLICAJKA: Sjedi tu i smiri se.

Melisa sjeda na klupu.

POLICAJKA (*sjeda do nje*): Što ti se dogodilo?

Pogledava je, oklijeva, a onda se ponovno rasplače.

POLICAJKA: Je l' te tukao?

MELISA: Nije.

POLICAJKA: Hoćeš li mi reći što se dogodilo?

MELISA: Danas su me izludili.

POLICAJKA: A tko?

MELISA: Svi. Mama. A najviše on.

POLICAJKA: Što? Je l' te ostavio?

MELISA: Nije. Da bar. Ja njega. (*Obriše suze.*) Baš kad sam htjela prekinuti s njim, sve se zakompliciralo. Bože... Ja sam za sve kriva.

POLICAJKA: Kako?

MELISA: Pristala sam da svima objavimo našu vezu i sad svi znaju da sam s njim. A njemu sam potaknula nadu, umjesto da mu kažem da je sve gotovo. Onda sam to učinila na vrlo ružan način. O, kako sam nepoštena...

POLICAJKA (*koja ju je pažljivo saslušala, odmahuje rukom*): A ja mislila nešto ozbiljno...

MELISA: Kako nije ozbiljno?!

Policajka duboko uzdahne i samilosno je pogleda.

POLICAJKA: O, mala moja...

Pomiluje ju po licu i ponudi je cigaretom. Melisa je čudno gleda, ali prihvati cigaretu. Zapale.

POLICAJKA (*otpuhne*): Sad ćeš ti, draga moja, čuti što je teško. Prije dva mjeseca, u nedjelju, bili smo na razbijanju navijačkih nerada. Ne volim nogomet – meni je to jedan užas. Ali što se mora... Mi idemo. I ima tamo taj dečko, balavac, ali gadan huligan. Prava sotona. Taj je uvijek tamo gdje su izgredi. Jedno dva-tri puta sam ga već vidje-

la, ali nikad ovako, kao u nedjelju... Razbijao je sve oko sebe. (*Zgranut.*) To što je napravio na ulici... Trčali smo za njim, i onda sam ga onako, fizički... Poslije u stanici, mislim si – čekaj malo. Tražim da me puste da ja radim obradu. Dobro, vele oni, ali nikom nije bio baš drago. Ušla sam unutra. Gledam ga u one oči. I razbijem ga od batina. Bio je vezan liscicama, ruke za noge. I onda zamalo da mu lubanju nisam palicom slomila, sasvim sam se izgubila... A lijepo mi je šef rekao da ne idem u akciju pred menstruaciju. Što ću sad? Poslije, kad sam došla kući, cijelu noć sam plakala... Što plakala. (*Pokazuje ruku.*) Evo što sam si napravila.

MELISA (*zgranut*): Kako?!

POLICAJKA: Namjerno. (*Rezignirano.*) A opet, mislim si, što bismo mi jedno s drugim, ne znaš tko je veća sirotinja od nas. Nema tu nikakvih izgleda. I zato sam ga – baš razbila. Srećom, nikad neće znati koliko sam zaljubljena u njega, koliko ga volim. Neka crkne, ali ja mu to neću reći.

Policajku su posve obuzeli osjećaji. Izgubila se, plače. Melisa je promatra u čudu.

MELISA: O, ovo je jedna od najromantičnijih priča koje sam ikad čula...

POLICAJKA (*se uhvati za glavu*): Bože moj... Mala, koja si ti koza. Kome ja pričam.

Policajka ustane s klupe i ode. Melisa se nazad rasplače.

VI. SLIKA

Trg. Sjedeći dan. Ponovno se gradi barikada. Hodaju u krug i nose stvari. Poslože konačno barikadu i zasjednu po stolicama, otomanima, kutijama, foteljama. Zapale cigarete i odmaraju se. Umirovljenik donosi hranu, s njim je i majka. Umirovljenik dijeli hranu, majka pomaže. Melisa se hvata za glavu.

UMIROVLJENIK: Stigao gablec!

SVI: To! Bravo!

MELISA (*postideno*): Mama, što ti tu radiš?!

MAJKA: Koga ne možeš pobijediti – priključi mu se.

Podjeli se hrana. Svi se s velikim apetitom odmah bace na jelo, samo se majka počne moliti.

MAJKA (*autoritativno*): Melisa, pomoli se!

MELISA (*očajnički*): Mama!

NEZAPOSLENI (*žvačući*): Tako vam je to, gospođice kad vodite mamu u partizane.

SOFIJA: O, sad smo već i partizani!

Ostali se smijulje. Melisa pobjesni. Sklopi ruke i počne se moliti fiksirajući mamu.

MELISA: Oče naš koji jesi gdje već jesi svijetli se ime tvoje k'o reklama na trgovinama budi volja tvoja stalno na akcijama krmivo naše svagdašnje daj nam danas i oprosti nam kredite naše amen!

Majka poludi i hoće pljusnuti kćer. Neki zaplješču.

SOFIJA: Kakva sramota!

NEZAPOSLENI (*se smije*): Bravo! (*Vladi.*) Dobra je!

VLADO: I je. (*Osmotri ga.*) A vi ste...

NEZAPOSLENI: Ja sam nezaposlen.

VLADO: Koliko dugo?

NEZAPOSLENI: Cijeli život.

VLADO (*sućutno*): Auuu, toliko?! Žao mi je.

NEZAPOSLENI: Eee, da... (*Uzdahne.*) Da je meni radno mjesto, ja ne bih znao što bih od sreće... (*Sanjari.*) Jedan mali stol kraj zida, papiri na njemu, pogled u neko tiho dvorište s puno zelenila. Skromno, nikome na putu. U ništa se ne petljam, nikome ne smetam... Sigurnost, mir... VLADO: Nadam se da će vam se to ostvariti.

NEZAPOSLENI: I ja se nadam. Hvala vam.

Za to vrijeme Majka i Melisa su se povukle u stranu. Natežu se i svade ispod glasa. Ostali jedu i tiho razgovaraju.

UMIROVLJENIK: Ovaj put se nećemo dati tako lako izigrati.

VLADO: Čuvat ćemo barikadu. Podijelit ćemo se u smjene.

Organizirat ćemo straže.

NEZAPOSLENI: I onda?

IGOR: Zauzeli smo trg, što je dobro. Samo, pitam se što uopće ova naša barikada znači.

DORA: Kako to misliš?

IGOR: Na ovom mjestu.

DORA: Objasni.

IGOR: Pa, najbliži centar moći je tisućama kilometara daleko.

UMIROVLJENIK (*iznervirano*): A ti onda otputuj u Ameriku. Ja nemam za kartu, a moj umirovljenički pokaz sumnjam da vrijedi do tamo. Ne širi defetizam. Učinimo ovdje što možemo!

BARBARA (*sarkastično*): Dobro ste mu rekli.

TEA: Što ćemo?

SOFIJA: Čekat ćemo ovdje dok se ne ispune zahtjevi studenata.

NEZAPOSLENI: Nismo svi ovdje studenti.

UMIROVLJENIK: Još uvijek nismo sastavili listu zahtjeva. Zašto?

BARBARA: Možda zato što je jednu takvu listu, u suštini, nemoguće sastaviti.

UMIROVLJENIK: Hajde, hajde. Improvizirajmo. Recimo im da se nećemo razići odavde dok vlada ne ponese ostavku.

IGOR: Jaka stvar – njihova ostavka. Treba promijeniti sistem!

DORA: Ima nas ovdje koji imamo svoje specifične zahtjeve.

Od nošenja stvari se sasvim oznojila, pa se sad raskopčala i puše u dekolte. Ne nosi grudnjak. Umirovljenik blene kao da će mu ispasti oči.

DORA: Što zurite?

UMIROVLJENIK: A što ste se vi tako dekoltilali?

DORA: Vruće mi je. Zar meni ne smije biti vruće? Zar se ja nemam pravo raskopčati? A vi samo zurite.

UMIROVLJENIK (*tendenciozno se okrene na drugu stranu*): Ne nose grudnjake, namjerno se raskopčavaju, skidaju, zavode, a onda se to kao ne smije gledati. Vrlo lukava zamka. Feministička kvaka 22. Za njih – win-win situacija.

IGOR: Dobro, dobro... Vratimo se na temu. Što je bila tema?

UMIROVLJENIK (*okrenut leđima*): Specifični zahtjevi!

DORA: Da.

UMIROVLJENIK: Pa izvolite ih reći.

DORA: Sad?! Hvala lijepa.

SOFIJA: Sve bolje i bolje! Idemo sad svi podivljat sa svojim specifičnim zahtjevima i prohtjevima...

DORA (*obrecne se na nju*): A što ti stalno prigovarraš?!

Nastane graja i natezanje. Dolaze Hortenzija i Durancija. Drže u rukama male transparente. Na Hortenzijinom

piše „Crvena aždaja je opet digla glavu – zaustavimo je!“ A na Durancijinom piše „Hrvatska – društvo izokrenutih vrijednosti“, ali to se ne može lako pročitati, jer Durancija drži natpis naopaoko. Dolazi Sveti i pokušava pročitati. Krivi glavu, slovka. Hortenzija mune Duranciju laktom. Ova okrene natpis na pravu stranu. Ostanu tako prosvjedovati bez riječi.

BARBARA: Hoćemo li i njih nekako uklopiti u naše zahtjeve?

SOFIJA: Samo se ti rugaj poštenim ženama.

Na drugoj strani Melisa dovršava svoju svađu s mamom koja potišteno odlazi. Melisa se priključi ostalima. Razmjeni poglede s Vladom.

MELISA (šapće): Otppravila sam mamu. Što se ovdje zbiva? VLADO: Kaos.

Došaptavaju se. Sofija se žustro sukobljava s ostalima.

SOFIJA: Jeste li završili?! Studenska prava su jedno. Ali ovo – ima nas koji na ovo ne pristajemo. Ima nas ovdje odgovornih. A vi ne podnosite odgovornost. To su za vas neugodnosti – odgovornost, rad i učenje. To je naš posao! A vama svaki posao smrdi. Ali zato volite ubirati njegove plodove, volite novac koji vam roditelji daju. Niti jedan luksuz vam nije stran. Čitave godine se krvavo radi – a vas zanima samo berba i žetva.

MELISA: Krasne su ti te poljoprivredne metafore. Što si ti, simpatizerka seljačke stranke?!

SOFIJA (ponosno): Komunistica i bezbožnica sigurno nisam.

IGOR: Znamo mi takve. Vi svoje mračne poslove, trikove i lopovluk uspoređujete s poljskim radovima...

SOFIJA: Vi ste političari!

IGOR: Ne, draga. Ti si ovdje jedina političarka. Došla si se izboriti za svoj interes. (Ljutito.) Političari govore sjetva, žetva, berba, prinos, a bankari svoje lihvarske spletke, svoje prozirne špekulacije i svu tu mračnu kabalu koju izvode s novcem nazivaju bankarskim proizvodima. Pa onda svi skupa malo pomiješaju poljoprivredu i industriju i govore financijska industrija, bankarski proizvod, žetva profita, berba dividendi i prinos kamata. Ma kako su se samo toga dosjetili, jebem ti...

Zagrncne se, opsuje i revoltirano se udalji.

VLADO (smiruje stvar): Ja se ne bavim politikom. Ni ti.

Zapravo, danas se više nitko ne bavi politikom, čak ni političari. Nema više toga. Otkad više nema nikakve ideje ni ideologije, čak je i još gore. Svatko gleda svoj interes i, više-manje, to i ne skriva. Ovdje smo samo zato da bismo na trenutak prestali biti sebični.

Primire se. Sveti koji je dosad sve zadovoljno slušao sa strane zavalj se u potrgani naslonjač i pokušava uključiti televizor.

SVETI: Još kad bi netko htio otići po pivo...

SVI: Daj zaveži!

Nastane tišina. Barbara podigne prst uvis kao se nečeg dosjetila.

BARBARA: Mogli bismo se skinuti goli i prosvjedovati.

MELISA: Daj, prestani, molim te!

DORA: Dobro je rekla Barbara. Stvarno, mogli bismo se skinuti goli i prosvjedovati.

BARBARA: Ma ja sam se... (Odmahuje rukom.)

MELISA: Jesi li normalna? To svi stalno rade. To je idiotarija.

SOFIJA: Ne slažem se s tobom, to je moderno, nenasilno i medijski osviješteno. To je put kojim će poruka, uz pomoć medija dospjeti do mnogih.

MELISA: To je put kojim će poruka dospjeti u tabloid.

SOFIJA (je neprijateljski promatra): Ti ništa ne shvaćaš. takvo nešto treba biti dobro osmišljeno.

TEA: Zašto stalno nešto protiv. Zašto ne bismo nešto pozitivno, nešto – za. Meni se ovo sviđa.

DORA: Tako je. Trebamo samo vidjeti zašto ćemo se skinuti.

MELISA (se hvata za glavu): Golotinjom za zaštitu ljudskih i socijalnih prava? Golotinjom za zaštitu prirode? Golotinjom za zaštitu životinja? Golotinjom za zaštitu žena?! (Pogleda prisutne.) Je li? I onda im bog s neba pomiješa gole fotografije. Gole feministice završe u tabloidu gdje im se fotografije nalaze pored fotografija egzibicionističkih kurvi, sponzoruša i manekenki koje gole reklamiraju proizvode u komercijalne svrhe.

SVETI: Meni se to ne pomiješa, nema šanse. Ja odmah uočim razliku.

TEA (pogleda ga iskosa): Što s time želiš reći?

Sveti se smije.

TEA: Ti si jadan i patetičan.

SVETI: Jesam.

BARBARA: Ja bih se skinula gola da mi dobro plate, pa makar i ispala glupa.

Sveti Filip i Jakov skoči na noge i umiješa se u grupu. I on se nečeg dosjetio.

SVETI (duboko se zamisli): To treba prvo osmisлити... Nešto bojkotirati. Nešto odbiti učiniti. Nešto zauzeti. Nešto...

TEA: Prestani blebetati.

Ironično ga pogledaju, ali on nastavlja po svom.

SVETI: Nešto spaliti. Nešto dići u zrak. Nekoga ubiti.

DORA (prostrijeli ga pogledom): Zašuti.

Tea pojuri za njim, on pobjegne cerekajući se. Ganjaju se malo oko barikade, ostali ih rezignirano promatraju.

MELISA (uzdahne): Ovako ili onako, protiv kapitalizma možeš samo svojom bespomoćnom golotinjom.

UMIROVLJENIK: Ono što bude učinjeno, treba biti markantno djelo, puno značenja. Čin koji se pamti i poziva druge da učine isto. To mora biti zajedničko djelo, kolektivno herojstvo.

SVETI (dovikuje): Grupni seks na otvorenom?!

TEA (ga dohvati i tresne po glavi): Prestani više, budalo jedna...

IGOR (za sebe): A kad je to masa učinila nešto promišljeno i herojski...

Nezadovoljstvo. Razilaze se i svatko sjeda na drugi kraj barikade. Hortenzija i Durancija to shvate kao znak za prekid pa odu sjesti na klupu. Odlože transparente, iz cekera vade tapervere i termosice. Hortenzija iz kutije vadi pohane batke, Durancija malim nožićem reže paradajze. Izvuku bijele krpene ubruse, stave ih ispod vrata i sad one gablaju.

UMIROVLJENIK: Ovo nije i ne smije biti gotovo. Ne možemo sad stati.

Vlado i Melisa sjedaju jedno do drugog. Gledaju se. Vlado je oprezno prima za ruku.

MELISA: Možda bolje da nas ne vide.

VLADO: A zašto nas ne bi vidjeli?

MELISA: Jučer su me vidjeli s njim, danas s tobom. Ispadam budala.

VLADO: Zar nisi riješila stvar s profesorom? Danas ga nema. Mislio sam...

MELISA: Riješila sam. Rekla sam mu samo da ne dolazi. On pak želi još ozbiljno razgovarati, ali gotovo je. Ja sam mu svoje rekla.

VLADO: O čemu želi razgovarati?

MELISA: Ne znam. Vjerojatno o onom o čemu se meni uopće ne razgovara. Više ne. Ne zanima me otkad sam tebe upoznala.

VLADO: I mene samo ti zanimaš.

Gledaju se zaljubljeni. Onda se poljube. Melisa mu se naglo istrgne. To ne promakne Sofiji i Tei.

VLADO: Što ti je?

MELISA: Ne znam. Mislim da sam neodlučna. A to ne želim biti. Želim biti s tobom, samo... Moram to nekako srediti... Sa sobom. Treba mi malo vremena...

VLADO: Dobro.

MELISA: Samo malo vremena. (Stegne mu ruku.) Razumiješ?

VLADO: Razumijem.

Sofija i Tea su preneražene.

TEA: Što ova izvodi?

SOFIJA: Ne znam. Ali mi se ovo sve manje i manje sviđa.

TEA: Idemo odavde.

SOFIJA: Ja nikud ne idem. Želim znati što smjeraju.

Približi im se i prisluškuje. Za to vrijeme Hortenzija i Durancija završe s obrokom, sprema stvari i vrata se mirnom prosvjedovanju.

VII. SLIKA

Noć. Nekolicina spava na barikadi. Sofija, Tea i Sveti Filip i Jakov sjede na klupi i razgovaraju. Piju čaj iz termosica.

TEA: A zašto mi?

SOFIJA: Šuti, zato.

TEA: Nije mi drago što moram po noći biti ovdje.

SVETI: Ni meni.

SOFIJA: Na nas je ispalo. Osim toga, nismo jedini. Trebamo nekoliko dana vidjeti što se zbiva. Onda ćemo odlučiti što ćemo.

TEA (osvrće se): Ja s onim divljacima ne želim imati posla. SOFIJA: Ni ja. Ali moramo vidjeti što smjeraju.

Osvrću se i gledaju pozaspale na barikadi.

SOFIJA: Ova Melisa je kurva. Onaj Vlado se spetljao s njom, ne znam što će mu. (*Otpije.*) Nisam sakupila dovoljno bodova. Ne znam kako ću platiti godinu ako ne prođem ovaj ispit, a neću jer ipak nisam dovoljno učila. Traže da se sami financiramo. Eto, u kantini opet poskupio jogurt. Smeta me što ovi idioti prosvjeduju, samo ometaju nas poštene studente. Zapravo, onemogućuju naše studiranje i krše naša ljudska prava. Tako na to treba gledati. Moje roditelje moje studiranje već i ovako previše košta. A ovi dižu revoluciju, možeš misliti.

TEA: To je banda. Treba im zvati policiju.

SOFIJA: I zvala sam im. Prošli četvrtak, kad su zauzeli veliku predavaonicu. I ništa.

TEA: Oni su komunisti. Zbog njih ćemo svi pasti godinu.

SVETI: I grozno se oblače.

Cure podcjenjivački pogledaju Svetog. On se snuždi i nastavi pijuckati čaj.

SOFIJA: Marko mi veli da imam debelu guzicu.

SVETI: Uopće nemaš debelu guzicu.

TEA: Ti šuti. Što ti znaš.

SOFIJA (*pogleda Teu*): I ti misliš da imam debelu guzicu?

TEA: Ma nemaš.

SOFIJA: Pijem one lijekove za pamćenje koje si mi preporučila, ali svejedno ne pamtim. Od njih mi samo dlake rastu, tako da ih sad već moram skidati jednom tjedno.

TEA: Je li ih briješ?

SOFIJA: Ne. Čupam.

Tea napravi bolan izraz lica, Sveti Filip i Jakov se malo zabrinuto pogladi po svojoj goljoj, dječjoj bradi.

SVETI: Mladi ponekad imaju problema s hormonima.

SOFIJA: Od njih ništa bolje ne pamtim, samo sad uopće ne spavam. Te tablete me razbuđuju.

TEA: Meni su dobre. Ne reagiramo svi jednako.

SOFIJA: A tko ti ih je prepisao?

TEA: Meni? Nitko. Vidjela sam oglas na internetu. Bila je tamo neka cura, obična. Nije joj išao studij. Počela je piti tablete i poslije tri mjeseca – diplomirala. Trebaš samo biti uporna.

SOFIJA: Kakav je to bio oglas?

TEA: Onaj sa slikama, prije-poslije. Na prvoj slici je vidiš kako je sva nesretna, ima probleme, pada ispite. Na dru-

goj slici, nakon što je tri mjeseca pila tablete, vidiš je – sva sretna. Diplomirala, ima togu na sebi i onu kapu.

SOFIJA (*prevrne očima*): Bože moj...

TEA: Što ti je?

SOFIJA: Ma, ništa. I menstruacija mi kasni.

Režignirano ispije. Značajno je pogledaju.

SOFIJA: Ma ne. Da niste ni pomislili. Marko i ja smo si dali zavjet čistoće.

Sveti se nekontrolirano isceri.

TEA (*se razljuti*): Ti si stvarno idiot. I zloban si, znaš.

Sveti se pokunji.

TEA: A taj Vlado, i ta njegova Melisa, oni su najzaslužniji za ovaj nered na fakultetu. Oni dižu bunu, a imaju sve. I onaj njihov prijatelj, Igor. Trebala si njih navesti kad si zvala policiju.

SOFIJA: I jesam.

TEA: A policija?

SOFIJA: Ništa.

SVETI: Šteta. Tko zna što bi se sve otkrilo.

SOFIJA: Meni se na prvoj godini Igor još i sviđao. Izgledao mi je kao simpatičan tip, ponekad smo i pričali. A onda se počeo družiti s Vladom i sve je otišlo k vragu.

TEA: Bila si u njega zaljubljena?

SOFIJA: Nisam. Ali bio mi je simpatičan, priznajem. (*Zamislj se.*) I sad ne znam što ću.

SVETI: S Igorom?

SOFIJA: Ma ne, konju. S tabletama. Ne znam da li da ih pijem ili da ih ne pijem.

Sve troje je zamišljeno.

TEA: Mislim da bismo se trebali obratiti studentskom kapelanu.

SOFIJA: Zbog tableta?! Jesi li ti normalna?

TEA: Ma ne. Trebamo ga obavijestiti što se točno ovdje zbiva. On će znati što točno učiniti.

SOFIJA: To da. Njega svakako treba obavijestiti, i to što prije.

Dolazi profesor. Izbezumljeno luta oko barikade.

PROFESOR (*viče, očajnički*): Melisa! Melisaaa!

Zaviruje svuda, budi usnule spavače.

PROFESOR: Melisaaa!

GLAS (*iz mraka*): Hajde, kuš tamo! Nemoj da ti se dignem.

Profesor se udalji i nastavi tražiti po trgu.

SOFIJA: Jadničak. Skoro da mi ga je žao.

TEA: A tko će njega, sirotana, obavijesti, što mu rade iza leđa...

SVETI: Mogu ja.

SOFIJA: Ti nećeš. Šuti.

Profesor ode. Oni ga isprate sažaljivim pogledima. Piju čaj iz termosica.

VIII. SLIKA

Nekoliko dana kasnije. Trg. Rano ujutro. Nekolicina spava na barikadi. Sa strane stoje policijski šef u civilu i jedan policajac. Policajac mu pruža papir.

POLICAJAC: Ovo je stiglo posljednje.

ŠEF: Što je to?

POLICAJAC: Izvješće o posljednjim dojavama. Rekli su mi da vam ga donesem na teren. Da ga imate kod sebe, ako stigne zapovijed...

ŠEF: Dobro, dobro...

Šef čita.

ŠEF: I što bih ja trebao s ovim? Što ćemo s tolikim doušnicima?

POLICAJAC: Istina. Postali su problem. Stalno nekog moramo provjeravati, a onda se ispostavi... (*Sliježe ramenima.*) Što nam je činiti?

ŠEF: Dobro, za početak, što govore naši doušnici?

POLICAJAC (*se češe po glavi*): Pa... Svašta.

ŠEF: Što je to – svašta?

POLICAJAC (*se zbuni*): Ne znam kako bi vam to rekao. Mislim da je naš problem u tome što imamo previše doušnika.

ŠEF: Da. To je problem. Znam.

POLICAJAC: Svatko svakome podmeće, kleveče i prijavljuje. Svi se samo međusobno potkazuju, vrijeđaju, blate. To je jedan užas.

ŠEF: Previše informacija.

POLICAJAC: A da se obratimo tajnoj službi?

ŠEF (*se nasmije*): Njima?! Samo nam još oni trebaju!

POLICAJAC: Pa čemu onda služe?

ŠEF: Ničemu.

POLICAJAC: Pa onda bi ovo trebao biti posao za njih.

ŠEF: Ne bi. Oni se bave lopovlukom, oblađavanjem po tabloidima, tko s kim spava...

POLICAJAC: Pa što onda može učiniti policija?

ŠEF: Možemo nalupati nekog, ako ga slučajno uhvatimo da radi neko teško sranje. Ako ne, nikom ništa. Dok ne dobijemo zapovijed.

Dolazi Sveti Filip i Jakov. Razdragano je, ide prema barikadi i dere se.

SVETI (*urla*): Budite se! Dronovi! Dronovi!

Policajci se pogledaju.

POLICAJAC: Je li ovo dovoljno?

ŠEF: Samo neka još malo nastavi.

Sveti se budalaši dok ga policajci gledaju.

IX. SLIKA

Trg. Noć na barikadi. Dežuraju Igor, Barbara, Dora, Nezaposleni, Melisa i Vlado. Tu se negdje vrti i Sveti. Dobro raspoloženje, pijuckaju vino i razgovaraju. Muzika s prenosivog CD playera. U dvije riječi – dobra atmosfera.

NEZAPOSLENI: Evo nas na noćnoj straži.

BARBARA: Da. K'o s Rembrandtve slike.

IGOR: Koliko smo već dana ovdje...

DORA: I previše.

NEZAPOSLENI: Svaki dan više – bliže pobjedi.

DORA: Jesi li baš siguran?

NEZAPOSLENI: Čuj, da su htjeli, već bi reagirali. Boje nas se.

IGOR (*prinosi bocu ustima*): Meni je ovdje dobro.

Piju. Vlado i Melisa se došaptavaju.

VLADO (*pripito*): Kad bi mogla pogoditi što mislim...

MELISA (*pripito*): Mislim da pogađam...

VLADO: A što to?

MELISA: Mislim da mislimo na isto. (*Ljubi ga.*) Tako bih sad... Znaš... Strašno sam uzbuđena...

VLADO (*pogleda kolege*): Možemo otići. Ima jedno mjesto. Sve sam nam pripremio...

MELISA: Što si pripremio?

VLADO: Naš mali bivak. Našu malu ložnicu. Donio sam

nam dvije vreće za spavanje i spojio ih... I, ako želiš vidjeti, ako te zanima...

MELISA: Ti na sve misliš. Naravno da me zanima...

Pogledaju prisutne koji su zabavljeni pićem i razgovorom. Odu na drugi kraj barikade. Iz drugog smjera dolazi Sveti u pidžami i smješka se. Nosi u ruci jastuk.

SVETI: Ovdje kod vas je veselo, je li? Ja pokušao spavati, ali što da spavam kad je kod vas... (*opali Doru jastukom po glavi*) pidžama party!

Viče „pidžama party!“ i udara ih sve redom jastukom. Oni psuju, viču, prijete mu.

IGOR: Daj, gubi se odavde!

DORA: Kretenu!

BARBARA: Majmune!

NEZAPOSLENI: Bježi, razbit ćemo te!

SVETI: Tučnjava jastucima! Tučnjava jastucima!

IGOR: Kakav idiot!

Nekako ga otkeraju. Igor i Barbara tiho razgovaraju. Nježni su, osmjehuju se i međusobno se zavode.

IGOR: Ti i dalje ne vjeruješ u sve ovo?

BARBARA: Ne baš. Voljela bih vidjeti neki rezultat ovoga. Što će se dogoditi.

IGOR: I ja bih volio vidjeti neki rezultat. Hoće li tu biti kakve nagrade ili kazne. Što će se dogoditi i što će tko dobiti.

BARBARA: Nema tu ni nagrade ni kazne. Uvijek dobivamo ono što želimo i zato sa željama treba biti oprezan. Na koncu naše molitve budu uslišene i uspostavlja se simetrija.

IGOR: Onda, nek' svi gadovi crknu.

BARBARA: Tko zna jesu li svi baš gadovi. I nemoj tako jer želje se ostvaruju, upravo sam ti rekla. A ti ne želiš baš opće umiranje. Želiš sklad i mir, nije li tako?

IGOR: Valjda.

BARBARA: Ubojica postaje ubojica jer je to bila njegova tajna, najskrivenija želja, lopov i razbojnik također, kao i mučenik i svetac. (*Pije.*) Nema slobode, nema bijega iz uloge koja je unaprijed napisana...

Pružaju mu bocu. On se zamisli.

IGOR: Što onda preostaje?

BARBARA: Ne znam. Postoje naši mali pokušaji da se malo uzvisimo, umjesto da sami sebe još više unizimo...

IGOR: Što ćemo dalje? (*Napeto razmišlja. Pjesne se počelu.*) Pa mi ćemo propasti!

BARBARA: Nećemo.

IGOR: Kako – nećemo?!

BARBARA: Tako je uglavnom svima. Mi samo želimo nešto i nekud stremimo, a što je to i gdje stremimo, raspoznajemo tek na kraju, po tome gdje smo stigli. Stvari se izvršavaju same od sebe. Sudbina, na kraju, neumitno biva ispunjena. A što je to, to je pak druga stvar. Svakom prema njegovim željama.

IGOR (*gleda je i smješka se*): Znaš što? Ja bih sad uzeo tu tvoju filozofiju i nalupao te s njom po toj tvojoj slatkoj guzici...

BARBARA: Bože, koji si ti bedak...

IGOR: Molim?!

BARBARA: Pa probaj.

Gledaju se još malo, a onda se strastveno bace jedno drugom u zagrljaj. Ljube se. Uto, na trg dolaze gospode Hortenzija i Durancija. Hodaju oprezno jer ih je prilično strah.

HORTENZIJIA: Strah me.

DURANCIJA: Čega te strah?

HORTENZIJIA: Mraka.

DURANCIJA: Ma, hajde.

HORTENZIJIA: Što je ono tamo?

DURANCIJA: Molim?!

HORTENZIJIA: Tamo nekog ima.

Gleda oko sebe.

HORTENZIJIA: Ovuda se smucaju razni sumnjivi tipovi. DURANCIJA: Moguće. Svega ovdje ima. Tu se skupljaju razne protuhe.

HORTENZIJIA: Što ćemo mi ovdje?

DURANCIJA: Moliti se za njih. Moramo biti hrabre.

HORTENZIJIA: Jesi li sigurna da je ovo najbolje mjesto za molitveno bdijenje?

DURANCIJA: Čula si velečasnog. Tu smo najpotrebnije.

HORTENZIJIA: Imaš pravo.

Šuljaju se.

HORTENZIJIA: Barikada je još uvijek tamo.

DURANCIJA: Je, ali je rekao da on te ne priznaje. Rekao je da ćemo se praviti da ne postoji.

HORTENZIJIA: Tamo su neki ljudi kod barikade. To su – oni. To sigurno nisu naši.

DURANCIJA: Naši će doći. Ne brini, velečasni je i studentski kapelan, bit će i mladih ljudi.

HORTENZIJIA: Nadam se. Ne osjećam se najugodnije.

DURANCIJA: Ni ja. Ali izdržat ćemo.

HORTENZIJIA: Moramo izdržati.

Dolazi Melisina majka u šlafroku.

MAJKA (*tiho zaziva*): Melisa, Melisa...

HORTENZIJIA: Evo još jedne gospode, hvala ti, Bože.

DURANCIJA: Dobro je, ima nas.

HORTENZIJIA (*zove je*): Gospodo, gospodo!

DURANCIJA: Ovdje.

MAJKA (*prilazi im*): Jeste li vidjele moju kćer?

HORTENZIJIA: Nismo.

DURANCIJA: Dolazi li i ona na molitveno bdijenje?

MAJKA (*osvrće se*): Ona je već negdje ovdje.

HORTENZIJIA: Kako se zove?

MAJKA: Melisa.

Sve je tri stanu zazivati. Dolazi kapelan sa Sofijom i Teom. Kapelan nosi fenjer i pastirski štap. Vrlo energičan, magičnog pogleda i veliki autoritet među ženama.

KAPELAN: *Mea culpa, mea culpa...*Trebao sam se ranije uključiti. Ovo je već uzelo maha. *Mea maxima culpa!*

TEA: Govorile smo vam.

Prilaze gospode.

HORTENZIJIA: Velečasni!

DURANCIJA: Kapelane, tu ste! Vi ste naš spas!

Žene se zbiju oko njega.

KAPELAN: Ništa se ne bojte. To su samo djeca. Zabludjela, smučena, zavedena, ali samo djeca. Poznajem ja dobro svoje studente. To su poštenu, mladi ljudi, iako među njima ima zabludjelih ovčica.

MAJKA: Moja kći zove se Melisa. Poznate je?

KAPELAN: Ne.

MAJKA: Kako biste i mogli, ona ne ide u crkvu. Ona je s njima! O, nesretna moja...

KAPELAN: Onda je ona među zabludjelima. (*Gri je.*) Ne bojte se za svoju kćer, majko. Učinit ćemo sve da je spasimo.

MAJKA: Spasite je, spasite je, molim vas!

KAPELAN: Učinit ćemo sve što je u našoj moći. Ostalo je u božjim rukama. (*Gleda nazočne.*) Samo hrabro! Kako sam

i rekao: mi smo vojska pravедnika na čijem je čelu Krist. I kad ujedinjenu marširamo u molitvi, mi smo nepobjedivi.

DURANCIJA: Idemo spasiti djevojkicu.

KAPELAN: Žene, zapalite svijeće!

Žene upale svijeće, postroje se i na čelu s kapelanom krenu u procesiju oko barikade. Tog trenu netko na barikadi pojača glazbu.

KAPELAN: Žene, nadjačajmo ih!

ŽENE (*zapjevaju*): Rajska djevo, kraljice Hrvataaaa...

Pripita ekipa na barikadi se trgne.

IGOR: Što je ovo?!

DORA: Koji je ovo vrag?!

BARBARA: Duhovi!

Malo se prestraše. Obilazeći barikadu procesija dođe do njih, kad iz mraka iskoči Sveti mlateći Sofiju i Teu jastukom.

SVETI (*zauria*): Pidžama party!

Žene se strahovito prestraše. On, nesuptilan kakav je, to ne primijeti pa nastavi bubati sve oko sebe. Ali, čim ugleda studentskog kapelana, ukipi se, baci jastuk i priključi se pjesmi.

SVETI (*povede pjesmu*): Rajska djevo, kraljice Hrvataaaa...

Žene mu se priključe. Nastave s procesijom. Raspevani dođu do Dore, Nezaposlenog, Barbare i Igora, koji ih pjanu u čudu gledaju. Poredaju se ispred njih i pjevaju im.

BARBARA: Tko ste vi?!

DORA: Što vam je?!

DURANCIJA: Došli smo vas spasiti! Ne bojte se!

KAPELAN (*krsti ih i blagoslivlja*): Gospodine, oslobodi ove nesretne duše obuzetosti zloduhom, spasi ih sljepila i vrati na pravi put!

ŽENE: Rajska djevo, kraljice Hrvataaaa...

MAJKA (*zadere se*): Tišina!

Svi umuknu i ukoče se od njenog povika. Nezaposleni ugasi prenosivi CD player. Tišina. Iz barikade dopire škripa kreveta i glasno stenjanje. Kapelan posvjietli fenjerom. Na kauču, u vreći za spavanje, nešto se pomiče. Svi promatraju bez daha. Gibanje u vreći sve snažnije, a onda prodoran, oslobađajući ženski vrisak.

MAJKA: Melisaaa!

Majka joj se pridruži u vrisku. Vreća se zaustavi i iz nje

se na trenutak promole Vladina i Melisina glava, a onda se brzo natrag sakriju u vreću.

MAJKA (tiho): Melisa?

HORTENZIJA: Hvala ti, Bože, pronašlo se dijete!

DURANCIJA (strogo): Hajde, djeco, izlazite iz te vreće!

MELISA i VLADO (uglas): Nećemo!

Melisina majka klone. Sofija i Tea joj pomažu. Igor, Barbara, Nezaposleni i Dora se tek sad malo priberu i počnu se svadati s došljacima.

BARBARA: Ostavite ih na miru!

IGOR: Što vam je?! Odlazite!

DORA: Tko vas je zvao?!

NEZAPOSLENI: Gubite se!

Krenu na njih. Kapelan im prijeti štapom.

KAPELAN (poput gnjevnog proroka): Znaj u li roditelji što rade njihovi sinovi i njihove kćeri?! Njihovi sinovi, udišu droge, sastojke iz otrovnih lakova i otapala, uštrcavaju u žile svojih ruku i nogu heroin i mišomor, sve dok sasvim ne isključe svoje mozgove, da bi još neko vrijeme mogli postojati samo kao tijela, kao vreće užitaka! Njihove kćeri plešu na tehno-partijama uz glazbu koja anestetizira mozak, tako da opstaju još samo kao pomahnitali udovi koji se grče u posljednjim trzajima svojih elektro-neuroloških impulsa, prije nego što pregore kao žarulje! One si buše kožu iglama, u jezike, dojke i klitorise umeću prstenove, za još jedan izdašniji podražaj zadovoljstva, makar im bio i zadnji, orgazam apokalipse! I što se tu može zamjeriti djeci, ona su samo poslušni sljedbenici vjere svojih roditelja!

Prilazi mu Dora.

DORA: Prestani!

SOFIJA: To nisu čestita, siromašna hrvatska djeca, to su sve bogataška djeca!

KAPELAN (klima glavom i potvrđuje): I kad odu, unizit će visoku klasu kojoj pripadaju, razvikanu obitelj, firmu i kompaniju svojih roditelja, oblatiti crkvu koje su sljedbenici i stranku u kojoj im je otac stekao ime!

Gospoda Hortenzija se onesvjesti, ali istovremeno majka dođe k sebi i baci se pred kauč na koljena.

MAJKA (sklapa ruke): Melisa, izlazi iz te vreće, mama te moli!

KAPELAN: Poslušaj svoju majku, nesretna djevojčice...

MELISA: Mama, ne možemo izaći!

VLADO: Ciferšlus je zapeo...

Svi im krenu pomagati. Redom potežu ciferšlus, ali ne ide. Dolazi Umirovljenik. Hoda veselo i opušteno, nosi bocu u ruci. Lagano je navrcan.

UMIROVLJENIK: Pozdrav, stražo! Stigla smjena!

Baš tog trena ciferšlus se naglo raskopča čitavom dužinom i vreća se sasvim rastvori. Vlado i Melisa rukama sakrivaju svoju golotinju. Svi su u šoku, gospode obaraju pogled.

SVETI (zadere se): Party bez pidžama!

Mama grabi Melisu i zaogrće je u svoj šlafrok, ne mareći što pritom sama ostaje u grudnjaku i gaćama. Umirovljenik zadovoljno potapše Vladu i održi prisutnima nadahnuti govor.

UMIROVLJENIK (oduševljeno): Tako je! Bravo sine! Pojebi nešto i zabavi se dok si mlad! Vidiš kakva su vremena došla, kakvi su danas ljudi i kako se svijet brzo mijenja. Tko zna što nas čeka u budućnosti. Zato pojebi nešto dok još stigneš! Iskoristi svoju priliku! (Širi ruke.) Ljudi, vi ste posljednji muškarci, posljednje žene jer ljudi će se u budućnosti radati samo jednog spola. Svatko će biti sam, i sam će se ploditi, i dalje nastavljati sam. (Kapelanu.) Ljudi budućnosti nastajat će drkanjem. (Pije, vizionarski.) Ljudi budućnosti će biti drkadžije u svojoj samoći. Ljudi budućnosti će s drugima dolaziti u dodir samo kad će morati. I to je dobro. Ali bit će zaraženi svojom dosadom, samoćom i siromaštvom. Kurci će se istina povećati, ali kako će se čovjek sam u sebi podijeliti, kurci će postati i pičke jer će polen rasti iz dlana. Ljudi će se razmnožavati kao cvijeće i bit će konačno, sasvim pristojni i fini!

Procesija se razbježi uz vrisak. Umirovljenik otpje, a onda mu majka istrgne bocu i iskapi do kraja.

X. SLIKA

Dan. Svi sjede na barikadi i na klupama iscrpljeni i bunovni. Većina je već digla ruke od svega, umorni su od svega i rezignirani, neki se još nekako drže. Zbor stoji naprijed i objašnjava situaciju.

PRVI: Iz prošlosti vrebaju razne opasnosti, zasjede vreba-

ju iz sjećanja. Lako se sunovratiti u ponore minulih dana – naša sadašnjost je mučno probavljanje prošlosti.

PRVA: Krećemo se kroz prizore obilja, puni unutrašnje puštoši. Ono vanjsko, lijepo i stvarno, ostaje nezamiječeno. Ono unutrašnje, izloženo pogledima, naglo i bespovratno se kvari.

DRUGI: Vrijeme i čekanje nekad su tvorili sklad.

Sada, usprkos brzini i sveopćoj zbrci, ništa se ne događa. Čak i neznatna naznaka promjene bila bi dovoljna, a kamoli neki jasan znak.

DRUGA: Mi smo izgubljeni predmeti zaboravnog boga,

Ili je on za nas izgubio interes.

Pa zar je zaboravio da nas tu i tamo mora počistiti, popraviti, doraditi, jer se ovako kvarimo i sami od sebe raspadaemo u prašinu. Ili se čeka da dokrajica izgubi strpljenje, pa nas sve zajedno pomete.

PRVI: Lako je bogu i kad pogriješi jer on može samom sebi oprostiti. Mi moramo čekati na odgovore, a oni uvijek dolaze sami i bez pitanja.

DRUGI: U međuvremenu, dok čekamo, što možemo nego se pitati: pa jesmo li mi to sami sebe napravili?

DRUGA: Moguće, kako izgledamo.

Okrenu se i sjednu među ostale. Svatko zabavljen svojim teškim mislima, govori naglas što misli. Sve se odvija pod budnim okom šefa policije koji viri sa strane.

NEZAPOSLENI: Teško je vrijeme došlo.

VLADO: Ljudi su nezaposleni, gladni.

IGOR: Iz godine u godinu sve smo siromašniji.

BARBARA: Nema više pravih kavalira.

UMIROVLJENIK: Mladi više ne ustaju u tramvaju.

SOFIJA: Stipendije su danas male i teško se dobivaju.

HORTENZIJA: Liste čekanja u bolnicama sve su duže.

DURANCIJA: Narod sve bolesniji i bolesniji.

SVETI: U govornima smo do nosa, ali neka.

MAJKA: Bole me križa.

NEZAPOSLENI: Izraslo mi je nešto na dupetu.

DURANCIJA: Ubit će nas ove režije.

DORA: Cijene su odletjele u nebesa.

MAJKA: Poskupila struja, plin, voda i komunalne usluge.

NEZAPOSLENI: Sad još moramo i smeće razvrstavat.

VLADO: Nitko ne zna kako dalje.

UMIROVLJENIK: Nikako proći pretkolo i ući u ligu.

HORTENZIJA: TV programi puni su prostota.

DURANCIJA: Šalterski službenici su neljubazni.

SVETI: Svi su nepismeni.

MAJKA: Ove jeseni je i lišće nekako više žuto.

IGOR: Vidjet ćemo mi svog boga kad nam stranac bude gazda.

SOFIJA: Uzeše nam i pušku i lisnicu.

SVETI: Cure je danas lako okrenuti, samo moraš imati novaca, a ja nemam.

BARBARA: Otputovala bih negdje daleko, ali svijet je danas tako mali.

SOFIJA: Nitko ovdje ne voli ovu zemlju.

TEA: Zašto su ginuli naši branitelji, da bi ova govna uživala.

MELISA: Svi se samo prave da su veliki vjernici.

HORTENZIJA: U posljednje vrijeme sve više zaboravljam, ne znam što mi je.

VLADO: Zagađenje okoliša sve je veće.

DURANCIJA: Nema više pravog ljeta, ni zime.

IGOR: Hrvatska više nije regionalna sila.

MELISA: Stalno poplave.

DORA: Svuda suša.

TEA: Neprijatelji Hrvatske na sve strane.

UMIROVLJENIK: Nema ništa na onoj televiziji, ne znam zašto je plaćam.

BARBARA: Stalno reprize.

DURANCIJA: Boli me glava.

SVETI: Sve je više egzibicionista, luđaka, budala.

VLADO: Nitko više ne obraća pažnju na mlade.

MAJKA: Djeca su danas nezahvalna.

DORA: Novine pišu samo laži.

NEZAPOSLENI: Kamate stalno rastu.

UMIROVLJENIK: Na vlasti su lopovi i izdajnici.

VLADO: Jadni mi.

HORTENZIJA: Dobro moraš paziti jer danas svi varaju.

SOFIJA: Svi lažu.

TEA: Svi krađu.

IGOR: Nitko ne plaća porez.

DORA: Državni poticaji su mali.

DURANCIJA: Djeca ne slušaju nastavnike.

SVETI: Čevapi su puni sode bikarbone.

UMIROVLJENIK: Ljudi kopaju po kontejnerima.

TEA: Opet su nas osramotili na Eurosongu.

MELISA: Ljudi se rastaju, obitelji se raspadaju, internetske veze stalno pucaju.

BARBARA: Nitko ništa ne čita.
NEZAPOSLENI: Nema se posla.
MAJKA: Ima se previše posla.
DURANCIJA: Sve je više rastava i divljih brakova.
DORA: Znanstveni rad više nije na cijeni.
BARBARA: Nema više pravih materijala, danas vam je sve od sintetike.
UMIROVLJENIK: Hrvatskoj fale strani investitori.
NEZAPOSLENI: Bole ovi hemoroidi, k'o vrag.
HORTENZIJA: Roba u trgovačkim lancima je najgore kvalitete.
IGOR: Postali smo kolonija.
SOFIJA: Cure su vam danas sve izoperirane.
TEA: Kamate na kredite su ogromne.
SVETI: Kurac mi je mali.
SOFIJA: Nema pravog prijateljstva na hrvatskoj estradi.
MAJKA: Kućanski aparati se stalno kvare.
VLADO: Hrvatska nema sreće.
TEA: Ako ne obučesh štikle i minicu, neće te ni pogledat.
HORTENZIJA: Ljudi su grozni danas, ima ih, ni muškarci, ni žene.
SVETI: Otkupna cijena pšenice je mala.
DURANCIJA: Žena više ne zna gdje joj je mjesto.
UMIROVLJENIK: Male su mirovine, a bit će i manje.
IGOR: Dug se gomila, a glavnica nitko ne otplaćuje, ali sve će to već doći na naplatu.
NEZAPOSLENI: Potrošačka košarica sve praznija i manja.
HORTENZIJA: Nema više pravog povrća, to vam je sve, dragi moji, iz staklenika.
BARBARA: Postali smo sasvim nevažni.
DORA: Sve je više debele djece.
UMIROVLJENIK: Djevojčice su danas agresivnije od dječaka.
NEZAPOSLENI: Kad se jednom obogate, više ne ginu na terenu.
PROFESOR: Bole me noge.
SOFIJA: Ubi nas ova sveopća bijeda.
MELISA: Svijet je pokvaren, a ja sam predobra za njega.
MAJKA: Evo, pogledale mi i ove papuče.
Majka pokazuje svima svoje potrgane papuče. Melisa to više ne može izdržati.
MELISA: Dooosta!
Svi ušute i pogledaju je. Nateže se s majkom oko papučica ili tko zna čega.

IGOR (*otpuhuje*): Hu! Konačno da netko ovo prekine.
VLADO: Ni meni se više ne da slušati ove žalopojke. Čitav život mi probija ušaj tai plačljivi ton, ljigav, gadan, a koji onda naglo prerasta u režanje. I ne mogu gledati više tu lažnu bogobojaznost i slušati te molitve, ispresijecane psovkama i kletvama. Muka mi je od toga.
IGOR: Tako je. (*Ustaje na noge.*) Ljudi! (*Energično.*) Ako ćemo ratovat, ratovat ćemo, ako ćemo se ljubiti u guzicu, e pa – molim lijepo!
BARBARA: Što ti to znači?
IGOR (*zbuni se, iznervirano*): E pa – ne znam!

Melisa ustaje i odlazi od majke.

MELISA (*Vladi*): Idemo odavde! Ne da mi se više biti s ovim ljudima!
UMIROVLJENIK: Kamo ćete? Nemojte nas sad ostaviti!
VLADO (*okreće se skupu*): Ne zanimajte me više. Ne volim vas! Ne volim krda, oduševljene mase sa zastavicama što kliču, kolektivne osjećaje, pleh muzikaše, pajace nanizane na žicu. Ne volim sletove, pa čak niti mažoretkinje što za proljetnih dana mimohode u kratkim suknjicama. Ne volim koreografirani sklad, sinkronizirano plivanje, niti revije na ledu. Zbogom!

Primi Melisu za ruku i krenu.

BARBARA: Čekajte nas!

Povuče Igora i krenu za njima. Preostali se u čudu ogledavaju. Policijski šef promatra ih sa strane i češe se po glavi.

ŠEF (*zadovoljno*): Neće ovo još dugo.

Promrmlja nešto u radiouređaj.

XI. SLIKA

Trg. Barikada je isprva prazna. Djeluje napušteno. Vredniji predmeti su odneseni. Dolaze Prvi, Prva, Drugi i Druga, stanu malo po strani i drže se do kraja ozbiljno. Obučeni su tobože izletnički, ali djeluju više militaristički. U čizmama su, imaju naprtnjače, boce s vodom, naprtnjače, busole i baterije. Imaju i dalekozor i gledaju dolje u grad, to jest naprijed.

PRVI (*zabrinuto*): Što se dogodilo?

PRVA: Izgubili smo.

PRVI: Što smo izgubili?

PRVA: Sve smo izgubili. Ovo je potpuni poraz.

PRVI: Tko je izgubio?

PRVA: Svi smo izgubili.

PRVI: Što smo izgubili?

PRVA (*s gađenjem*): Baš sve. Sve je poharano, razgrađeno, opljačkano, pokradeno, razgrađeno, prisvojeno i osvojeno, oteto, zavedeno, obljubljeno, izjebano i silovano, pojedeno, popijeno, požderano i polokano.

Prilazi im Drugi i Druga.

DRUGI: Kako se drži narod?

PRVA: Kako tko. Neki su jako prežderani. Ostali nahranjeni, dohranjeni, prihranjeni, pothranjeni, nedohranjeni i gladni.

DRUGI: Da vidim.

Uzima joj dalekozor.

DRUGI: A meni izgledaju svi siti.

DRUGA: Ma kakvi. Samo su pospani. Hvala Bogu. Možda mirno zaspu.

DRUGI: Sumnjam.

DRUGA: A život se odvija normalno?

DRUGI: Nimalo.

DRUGA: Rade li dućani?

DRUGI: Ne rade.

DRUGA: Rade li bankomati?

DRUGI: Ne rade.

DRUGA: Jesu li otvorene pošte, bolnice, banke?! Dječji vrtići, škole?!

DRUGI: Sve je zatvoreno.

DRUGA (*stavlja ruku pred usta*): Mili Bože!

Šute.

DRUGA: Propali smo.

DRUGI: Tko je propao?

DRUGA: Mi. Svi.

DRUGI: Ima li traga krivcu?

Prva uzima nazad dalekozor.

PRVA: Policija s dugim cijevima nadzire ceste, traže se krivci po poljima i zgarištima, kroz šume hodaju s psima krvosjednicim, ali nikoga i ništa ne nalaze, građani su se mirno razišli i gledaju rasplet događaja na televiziji, seljaci se zatvorili u kuće, ovce su se spontano same vratile u

torove, ostala stoka u štale i obore, kokoške se zavukle u kokošinje i tamo poluglasno kokodaču, kao da saboruju. Ovog trenutka nikome nije ništa jasno, izgleda da su svi digli ruke i odustali, ali što će se zapravo zbiti, ne zna se.
DRUGA: Zar da i mi dignemo ruke i predamo se?
PRVA: To nikako.

Drugi izvadi pištolj i ispali tri metka u zrak. Cure se stresu. Svi se smire. Tišina. Čuje se samo cvrkut ptica.

PRVI: Kako je sad odjednom tiho. Izgleda kao da svi spavaju. Osim nas. (*Okreće se na sve strane.*) Mi smo duše što lutaju, prvi ljudi, koji umjesto zvijeri love svoje zvjerske trenutke. Sa svojih prozora nas gledaju pitomi ratari naseļeni u trapove betonskih zgrada, posijani na polje grada, poorani i pognojani u njivu doma i domovine.

I mi se kao očajni, izgledniji lovci borimo da nešto otme-mo tom tuđem okolišu dobrih domaćina. Sakriveni u šuplinama betonskih divova oni sa zebnjom pogledavaju na ulice i sve što se na njima kreće, ono nemirno, neuta-ženo, nenastanjeno. (*Zadovoljno.*) Gledaju nas, i neka nas gledaju.

Odu.

XII. SLIKA

Noć. Barikada je poprilično ispražnjena, ostalo je tek nešto krupnijih predmeta koje nitko neće te nekolicina najupornijih. To su Melisa, Vlado, Barbara i Igor.

BARBARA: Eto, ja sam ostala do kraja, iako mi to nije bila namjera. (*Igoru.*) Zbog tebe. Da ti se nešto ne dogodi.

Poljube se. Barbara je sretna, ali Igor baš i ne. Melisa i Vlado ih gledaju i smješkuju se.

MELISA: Dobro je što smo ostali sami. Ne bismo s onima daleko dogurali.

IGOR (*pomalo rezignirano*): Da. Ali ljudi su nas napustili. Bolje reći, mi smo napustili njih. Sad oni okreću leđa i odlaze neprijatelju.

VLADO: Nema veze. Idemo dalje.

IGOR: Tko je mislio da će to ovako završiti?

VLADO: Što je završilo? Ništa nije ni počelo, zapravo. Digni glavu.

BARBARA (*Melisi*): O čemu to oni?! Ja sam mislila da je gotovo!

MELISA: To nikad ne počinje i nikad ne završava.

Barbara sjedne i dlanovima prekrrije lice.

IGOR: Da, da, da. Bolje je ovako. Otišli su neodlučni, kolebljivci, provokatori. Ostala je samo čvrsta jezgra. Ko-načno možemo nešto ozbiljno planirati i krenuti u prave akcije.

Dolazi Dora.

BARBARA: Evo i nje!

DORA: Što je?! Mislili ste da ste me se riješili? Samo tako me čitavo vrijeme isključivati... (Djevojkama.) Vi ste me posebno razočarale. Mislila sam da ćemo se mi cure držati zajedno.

BARBARA: Daj, dosta već jednom s tim ženskim stvarima...

DORA (se naljuti): Reakcionarko! Muška robinjo! Čarapopero!

MELISA: Dora, ohladi malo. Ne vrijeđaj.

IGOR (se razbjesni): Ovako se ništa ozbiljno ne može napraviti!

Zapali cigaretu i odšeta nekoliko koraka. Dolazi profesor. Djeluje pomalo sumanuto. Neispavan, raščupan, neobrijan. Ostali zaborave na svoju prepirku i blenu u njega.

BARBARA: Otkud vi?!

PROFESOR: Došao sam se pridružiti.

MELISA: Ponovno?!

PROFESOR: S tobom ne želim razgovarati. (Ostalima.) Stvar o kojoj je ovdje riječ, nije nimalo osobne naravi. Moramo surađivati.

VLADO: To je u redu, ali...

PROFESOR: Trenutak, molim.

Odlaži i kopa po ostacima barikade. Pronalazi umirovljenikov sklopivi stol i stolicu. Donosi ih, namješta i sjeda.

PROFESOR: Ne mogu reći da me zadnji događaji nisu promijenili. Prvi pokušaj je možda propao, ali iskustvo s bari-kada ostaje dragocjeno. Moramo se prestrojiti, ponovno organizirati, odabrati druge metode i nove ciljeve. Vrijeme je za direktnu akciju.

IGOR: Što ja od početka govorim.

PROFESOR: Upravo tako, mladiću.

Barbara je očajna. Ostali se malo-pomalo zainteresiraju. Evo i Svetog. Ugledavši ih, postane razdražan.

SVETI: Nastavljamo?! Hura!

IGOR: Ti samo stoji tu i miruj.

PROFESOR: Ja sam ovdje neke stvari već zapisao. Ovo se zasad odnosi samo na borbu protiv korporacija. Vi me nadopunite. (Čita s papira.) Spisak protukapitalističkih akcija. Jedan. Uništavanje korporacijske imovine. Dva. Uništavanje korporacijskih simbola. Tri. Vrbovanje zaposlenika korporacija, za djelovanje protiv njihovih tvrtki. Četiri. Javno denunciranje korumpiranih i kriminalnih osoba u političkom i financijskom establišmentu...

IGOR: Dobro, dobro... Ali što ćemo učiniti prvo?

Profesor zine. Igor iščekuje odgovor.

PROFESOR: Kako to mislite?

IGOR: Dajte da vam to jednostavno objasnim. Ja sam prije nego što sam upisao sociologiju i bohemistiku, četiri semestra slušao kemiju. Bio sam loš student, ali sam pamtio ono što me je zanimalo. Dakle, sad vam ovdje sprčkam eksploziv kakav god hoćete.

Na riječ eksploziv svi se dodatno naelektriziraju i uzbu-de, osim Barbare.

SVETI: Eksploziv! Too!

VLADO: Konkretno!

BARBARA: Bože, u koga sam se zaljubila. Mama je uvijek govorila da je meni suđena budala.

MELISA: Samo polako, staloženo.

VLADO: Daj da prvo popušimo jednu partizanku, pa da se smirimo i razbistrimo.

Stavlja dvije cigarete u usta i pripaljuje ih. Potegne dobro obje, a onda jednu pruža u jednom, drugu u drugom smjeru. Cigarete kruže od ruke do ruke.

IGOR (duboko povlači, ponesen): Imam prijedlog za prvu akciju. Svaki dan prolazim pored naftne bušilice. Nijedanput ne prođem a da ne pomislim kako bi je bilo lijepo dignuti u zrak.

PROFESOR (zapisuje): Diverzije protiv strateških naftnih postrojenja. (Zadovoljno.) To će ih zaboljeti.

BARBARA (trepe): Ma gdje ti prolaziš pored naftne bušilice?! Gdje ti je naftna bušilica?!

IGOR: U Šubićevoj.

BARBARA: Pa to je ukrasna naftna bušilica! Spomenik!

PROFESOR: Simbol. I to se računa. (Piše.) Dići u zrak ukrasnu naftnu bušilicu u Šubićevoj. Ideje! Dalje!

MELISA: Kad smo već kod toga, ja bih da nekako uništimo one fontane ispred banke i ministarstva na Trgu burze, kad već ne možemo banku i ministarstvo. Odratne su.

SVETI: To je barem lako.

MELISA: Eksplozivom?

SVETI: Ma ne. Klozet-papirom. Za to će biti dovoljno nabavati unutra nekoliko paketa mekog klozet-papira. Kad se to razmoči, sve će začepiti. Morat će je cijelu rastaviti. (Cereka se.) Tako vam ja, kad hoću, poplavim cijelu zgradu. Morate to jedanput probati, strašno je zabavno.

MELISA (se naroguši): Ti si znači izazvao onu poplavu na fakultetu prošle godine?!

Sveti, shvativši da se izlanuo, stavi obje ruke na usta. Svi ga mračno pogledaju. Krenu na njega kao da će ga tući, ali ih Dora omete svojom idejom.

DORA: Kad smo već kod uništavanja spomenika kulture. Mislim, tobožnjih spomenika tobožnje kulture. Kad su moje hrabre prethodnice, časne afežeovke, onih je godina uklonila onog konjanika s trga, učinile su jednu pogrešku.

Zadobila je njihovu pažnju. Zaboravili su na Svetog i sad je pažljivo slušaju.

DORA: To je bilo dobro, hvalevrijedan čin, ali se pogriješile u tome što umjesto nekakvog bana nisu postavile jednu konjanicu na trg.

PROFESOR (zbunjeno): Konjaricu?!

DORA: Ma ne, šovinistički gade. Ženski konjanički spomenik. (Barbari i Melisi.) Jeste li primijetile da u velikoj konjaničkoj spomeničkoj plastici žene uopće nisu zastupljene, ni kod nas, ni u svijetu?

Svi se međusobno pogledaju i zamisle. Cigaretice kruže.

VLADO: Istina. Tako je. Nema ih.

MELISA: Kako nema? A Jean d'Arc?

DORA: Krvoločna klerikalka. To se ne računa.

BARBARA: A lady Godiva?

DORA: Nju su postavili samo zato što je zgodna i jaši gola. Čisti seksizam!

PROFESOR: Dobro. Pišem: ženski konjanički spomenik, postaviti. (Zapiše.) Zadovoljna? Ali to ćemo poslije, kad ćemo graditi. Sad rušimo.

DORA: I da. Puna mi je kapa više onih dječaka koji pišaju. Jednostavno – muka mi je od njih.

MELISA: Kojih?

DORA: Manneken Pis, od Jeromea Duquesnoya, i milijardu njegovih replika, od javnih prostora do privatnih posjeda. Kladam se da ga i netko od vas ima u vrtu. Znam, sviđa vam se to vama, vama je to lijepo.

PROFESOR: Da se uklone?

DORA: Ne. Da se zamjene s djevojičicom koja piški.

Pogledavaju se. Zatim svi blenu u nju. Dora se malo pogubi.

MELISA: Ti si luda!

BARBARA: Zajebavaš nas?!

DORA: Ma ne... Ja...

VLADO: Dosta, dosta! Ovako nećemo stići nikamo!

MELISA: Vidiš što si napravila?!

DORA (začudeno): A što sam ja to napravila? Stvarno mi niste jasni... (Povuče dim, pomirljivo.) Ako vas moje ideje ne zanimaju, dobro. (Slježe ramenima.) Vi očito niste sposobni za jedan utemeljen teorijski razgovor, sa jakim argumentima i živim primjerima... Kako ćete onda išta napraviti? (Zadovoljno otpuhuje dim.) Mmmm... No, dobro...

Kad moju pomoć ne trebate, ostavljam vas. Sretno vam bilo.

Odmahne rukom i ode teturajući. Gledaju za njom. Na-stane muk. Puše i smiruju se.

IGOR: Hvala Bogu da je otišla!

PROFESOR: Kakav nonsens!

MELISA: Svašta!

SVETI: Nego da se mi vratimo na prave stvari.

BARBARA (hvata se za glavu): Ne opet! Neee!

VLADO: Doznao sam gdje potpredsjednik vlade naručuje kolače za domjenke i dječje rođendane. Predlažem da mu se poseremo u rođendansku tortu!

PROFESOR: Može! Dalje!

IGOR: Doznao sam gdje se održava konferencija bankara. Predlažem da ih zaključamo u dvorani i... i... nešto... pustimo.

VLADO: Što da im pustimo? Gdje da im pustimo?

IGOR (zbuni se): Da im pustimo unutra. U dvoranu.

VLADO: Da! Ali što?! Otrovni plin?! Afričke pčele ubojice?! Gladne lavove?!

SVETI: Čekaj! Nije to tako loša ideja. Znam trgovca psima iz Dubrave. Trenira ih za borbe pasa. Sada mu policija kvari posao i nešto oko njuška. Želi ih se riješiti. Ti psi su

opasni, zli i gladni, jer ih taj moj prijatelj grozno drži. (Malo se gubi.) Pa, mogli bismo ih od njega uzeti i... i kad dođu ti bankari... ih pustiti.

VLADO: Što? Da ih pokolju?

SVETI: Ne. Da ih obližu.

Igor se pokuša nasmijati, ali se zakašlje. Gase cigarete. Lelujaju. Melisi nije dobro. Igor ne može prestati kašljati. Barbara ga pljeska po leđima. Djeluju prilično oduzeto.

MELISA: Dosta. Vrti mi se. (Ustaje.) Ovaj bi počinio atentat na ministra sa usranom tortom, ovi bi rušili spomenike, eksploziv, klozet-papir, konjanici, djeca koja pišaju i borbeni psi napadaju bankare...

VLADO (ozbiljno): Ovo je terorizam.

IGOR (još ozbiljnije, kroz kašalj): Ovo je budalaština.

MELISA: Ja idem. Zlo mi je.

VLADO: Čekaj. Otpratit ću te.

Odu. Igoru se kašalj konačno smiri. Briše suze. Pogleda Barbaru.

IGOR: Idemo i mi?

BARBARA: Hvala Bogu. (Vuče ga.) Brzo dok se nisi predomislio.

Odu i oni. Profesor i Sveti ostaju sami. Malo se pogledavaju i čude što su tako naglo ostali sami.

SVETI: Ovi odoše.

PROFESOR: K'o ih jebe.

SVETI: Ostadosmo sami.

PROFESOR: Neka.

SVETI: Nas dvojica.

PROFESOR: Taman.

SVETI: Što ćemo?

PROFESOR: Vidjet ćemo.

SVETI: Znači – nastavljamo?

PROFESOR: Nastavljamo.

Šute.

SVETI: Tko vodi.

PROFESOR: Ja.

SVETI: Tako je najbolje. Ti si voda.

PROFESOR (sliježe ramenima): Boljeg ne vidim.

Profesor mračno gleda pred sebe. Sveti iščekuje njegovu inicijativu.

SVETI: Što planiraš?

PROFESOR: Vidjet ćeš.

SVETI: Imaš ideju?

PROFESOR: Nešto bolje.

SVETI: Što je bolje?

PROFESOR: Imam bombu.

Sveti ga pogleda. Malo je prestrašen.

SVETI: Šališ se?

PROFESOR: Ne. Mislio sam s njom dići u zrak sebe i nju.

Moj život je i tako završio.

Ustane i krene.

SVETI: Čekaj, čekaj...

Sveti, uplašen, krene za njim. Oni odlaze na jednu stranu dok s druge strane dolazi Tea. Sva je prekrcana. Nosi dvije teške torbe i zastaje da se odmori.

TEA (zadihano): Ja sam mlada djevojka, mala. Živim u maloj zemlji, radim svoj mali posao i gledam svoj mali interes. Ako i griješim, moj grijeh je mali. A osjećam da dolaze velika i opasna vremena. I zbivanja u njima će biti velika i zastrašujuća. (Smireno.) I zato se pitam, što će u svemu tome biti s nama, malim ljudima? Jer mali čovjek živi u neprekidnoj brizi i strahu, i iznad svega dobro pazi da je uvijek opskrbljen, pa kupuje skoro mahnitro jer stvara zalihe. On vjeruje u krumpir, u zelje, u dobar komad mesa i cipele što ne propuštaju vodu, vjeruje u zveckanje novca, solidan krov i zalihe dostatne za godinu dana ratovanja. Vjeruje da će sutrašnji dan biti isti ako ne i gori, vjeruje u prijetnje, porez, zveckanje oružja i udarce štapa; vjeruje u sve što narod proživljava, vjeruje u strahote i patnje, u okupljanje pod zastavama i rasulo koje je sudbina svake vojske, vjeruje u sitost i glad, zdravlje i bolest, prkos i sramotu. Zato on kupuje količine šećera i ulja dostatne za prirodnu katastrofu ili društveni prevrat. (Govori brže, kao da je vlastite riječi uznemiruju iplaše.) On vjeruje u ono što vidi jer ono postoji, a postoji samo ono što on svojim očima vidi. On ne vjeruje u snove i kojekakve priče, ujutro se snova nikad ne sjeća. Ima on pametnijeg posla. Kad uvečer liježe u krpe on izmoli svoj credo nadajući se da će i sutrašnji dan biti u dlaku isti. Svijet mu se prostire dokle seže njegov pogled u svakom smjeru, sve dalje je ponor, vjetrometina, svijet koji lebdi na komadu klisure u oceanu vječitog mraka. Tamo dalje je neobjašnjeni, neshvatljivi beskraj u kojeg je bolje ne zabijati nos, iz njega može stići

samo zlo i ono opako što neprestano prijeti sveobuhvatnom propašću.

Uzima svoje torbe i odlazi vičući.

TEA: Ljudi! Stvarajmo zalihe, bit će katastrofe!

Ode.

XIII. SLIKA

Trg. Rano jutro. Barikade više nema. Policajci pod punom spremom stoje u stroju i doručkuju. Svaki u vrsti ima komad kruha i konzervu mesnog nareska. Jedu. Zatim piju voćni sok na slamku. Šef šeće ispred njih. Do njega brzim korakom dolazi policajac noseći papir i pruža mu ga. Šef uzima i čita.

POLICAJAC: Onih više nema?

ŠEF: Noćas zadnji otišli.

POLICAJAC: Znači, nećemo djelovati?

ŠEF: Nisam to rekao. Ostala je čvrsta jezgra pobune. Oni najzagriženiji.

POLICAJAC: Ekstremisti?

ŠEF: Takvi.

POLICAJAC: Što ćemo s njima?

ŠEF: Njih ćemo pohapsiti.

POLICAJAC: A kad?

ŠEF: Čim nešto pokušaju. Ne budi nestrpljiv. (Mahne papirrom kojim je donio.) Prvo ovo.

POLICAJAC: Što je to?

ŠEF: Nisi gledao?

POLICAJAC: Ne.

ŠEF: Nova dojava.

Opsuje u sebi. Spremi papir u džep. Staje pred policajce.

ŠEF: Jeste li završili s doručkom?

PRVI: Jesmo, šefe.

ŠEF: Ovi su, kao što ste vidjeli, otišli. Sad moramo neke od kolovođa privest na ispitivanje.

DRUGI: Ne znam šefe, kako vi, ali mi bismo te i takve rado namlatili.

ŠEF: Je li? A zašto?

TREĆI: Čisto – onako.

ŠEF: Onako? A što ako su u pravu?

ČETVRTI: Možda i jesu u pravu. Ali mi tu danima stojimo bezveze – i ništa.

ŠEF: Kako – ništa?

PETI: Tako. Sve stoji.

ŠEF: Stoji? Ne bih rekao. Radno vrijeme – ide. Plaća – ide. Staž – ide. (Gleda na sat.) Radno vrijeme ide, prolazi. Mladost, zdravlje, život, sve prolazi.

PETI: Ma znam, šefe, nemojte me krivo shvatiti, svi mi volimo ići na razbijanje demonstracija, a ovo je, znate, kao kad radiš... ono, a ne dogodi se, da oprostite... ono.

ŠEF: Lijepo rečeno. Ali ovo je ono treće. Mislim da imamo luđaka s bombom.

Zapovjednik ih poziva da se okupe oko njega.

XIV. SLIKA

Noć. Prazan trg. Profesor i Sveti stoje kod klupe i potežu iz flaše za hrabrost. Obojici su ruke pune najlon-vrećica.

PROFESOR: Ovo je bilo vrlo lukavo da se sad nađemo na starom mjestu, poslije svega. Totalni antiklimaks.

SVETI: Dobro sam se toga sjetio, je l' da? Da u miru sve isprobamo i dogovorimo se.

PROFESOR: Prvo isprobajmo maske.

SVETI: Može.

Profesor stavlja kapu s prorezom za oči i kapuljaču, dok Sveti stavlja kapu, kapuljaču, skijaške naočale i kiruršku masku. Onda se pogledaju. Profesor skine kapu s prorezom i umjesto toga preko lica stavi dječju masku, a Sveti skine skijaške naočale i kiruršku masku i lice zamaskira palestinskom maramom.

PROFESOR: Dobro je. Idemo.

SVETI: Jesmo li baš sigurni?

PROFESOR: Odluka je donesena.

SVETI: Gore ima puno murije.

PROFESOR: To su lijeni zabušanti koji spavaju na dužnosti.

SVETI: A gdje ćemo je postaviti?

PROFESOR: Rekli smo, na Markovu trgu!

SVETI: Dobro, ali gdje na Markovu trgu?

PROFESOR: Kako gdje?

Ne čuju se dobro, pa se razmotaju.

SVETI: Pred Sabor ili Vladu?

PROFESOR: Polako, polako... (Razmišlja.) Tako negdje između, da zahvati oboje.

SVETI: Između je crkva.
PROFESOR: Tim bolje. Neka onda zahvati i crkvu i državu.
SVETI (*glasnije, iznervirano*): Ali gdje?! Sa strane od Sabora ili od Vlade?!
PROFESOR: Ne deri se! S bilo koje strane, dobro je.
SVETI: A kako da to podmetnemo? Da samo objesimo na kvaku i ostavimo, kao govno u najlon vrećici?!
PROFESOR (*postaje nervozan*): Kako hoćeš!
SVETI: Dobro, dobro.
PROFESOR: Samo da znaš, ne možemo to samo tako ostavit, moramo to i potpalit.
SVETI: Potpalit?! Kako mislite – potpalit?!
PROFESOR: Ljepo. Imam minersku šibicu.
SVETI: Molim?! Minersku šibicu?! Pa kakvu to bombu imate?!
PROFESOR: E sad, bombu. Ako misliš na tempirnu bombu, ili na daljinsko upravljanje, to nemam. Imam trotil, s inicijalnom kapislom i trideset metara sporogorećeg štapina.
SVETI (*iznervira se*): Hvalili ste se da imate bombu! Rekli ste – imam pakleni stroj!
PROFESOR: Ne deri se, čut će nas netko.
SVETI: Pa kako ste mislili ubit svoju djevojku? Mislite da bi stajala i čekala?
PROFESOR: Prvo bih je vezao.
Postaju nervozni. Osvrću se.
SVETI (*hvata se za glavu*): Sa sporogorećim štapinom...?
PROFESOR: Drugo nemam.
SVETI: Pa kako ćemo...
PROFESOR: To nema veze. On će sporo gorjeti, ali ćemo mi zato dobiti na vremenu da brzo i daleko pobjegnemo.
SVETI (*kratko razmisli*): Dobro. Idemo.
Ponovo se zamotaju i krenu. Krenu.
SVETI: A treba li nas zato baš dvojica?
PROFESOR: Kako to misliš?
SVETI: Ovako smo jako upadljivi. Mogao biste vi otići sam, a ja ću čuvati stražu.
PROFESOR: Što je?! Bojiš se? Prpa, ha?
SVETI (*uvrijeđeno*): Ja se ničeg ne bojim. Ali odavde pa nadalje je jako osvijetljeno.
PROFESOR: Maskirani smo. Ostavit ćemo je i otići. Smiri se. Usredotoči se. Misli samo na naš cilj.

SVETI: Koji je naš cilj?
PROFESOR: Napad na centar moći, kako ne razumiješ.
SVETI: Pa sad, da je kod nas neka moć... Za moć smo, kako netko reče, trebali otputovati u inozemstvo.
PROFESOR: To je simbol.
SVETI: A da dignemo neki spomenik u zrak u blizini? I to je simbol.
PROFESOR (*poludi*): Spomenici, spomenici! Nemoj opet o spomenicima! Dosta spomenika! Spomenike si diži sam!
SVETI: Neću si ih ja dizat sam, drugi će mi ih dizati.
PROFESOR: Molim?!
SVETI: Ma ništa.
Šute. Malo se dure, a i strah ih je.
PROFESOR (*koleba se*): A na koji spomenik u blizini si mislio?
SVETI: Pa... U blizini je onaj ružni patuljak što kolje velikog punoglavca.
PROFESOR: Koji?
SVETI: Onaj pokraj Kamenitih vrata. Tobaže Sveti Juraj, ali ispaao im neki kepec, na malom konjiću, koji kolje nekakvu mutiranu žabu.
PROFESOR: Čega je to simbol?
SVETI (*slježe ramenima*): Ružnoće?
PROFESOR: Što, sad si postao i likovni kritičar?! (*Trga maramu slika.*) Idiote! S tobom ja da mijenjam svijet?!
SVETI: Znae što? Vi ste puni govana.
PROFESOR: Budalo!
SVETI: Glupane!
Sveti se uvrijedi, okrene i počne odlaziti.
SVETI: Ne želim više imati posla s tobom!
PROFESOR: I nemoj, bolje ti je!
SVETI: Kretenčino!
PROFESOR (*dere se za njim*): Samo ti bježi, pičko!
SVETI: Crkni, majmune!
Ode. Profesor ostaje sam.
PROFESOR: Neka. Kao da mi on uopće treba. Postavit ću ovaj eksploziv sam. Njega ću slušati. Kreten. Njegovi ciljevi. Postavit ću ovaj eksploziv, samo iz ljubavi prema pirotehnicima. (*Oduševljeno.*) Ima nešto u eksplozijama što čovjeka veseli. Strašni prasak u djeliću sekunde, koji se protagne u onaj dugi duboki buuuu!, pa onda ona potmula jeka, dok se zvuk valja zrakom i odbija, dok sve vibrira. To

uzbuđuje. Od toga si kao začaran. Čista umjetnost. Larpurlartizam. Eksplozija zbog eksplozije. Buka zbog buke. Krasota groznog! O, da mi je biti artiljerac, ili kineski meštar vatrometa... (*Pogleda u najlonvrećicu.*) A ne ovako, k'o neka baba s placca. (*Frustrirano.*) Ovo je previše jadno. Ali neka, što je – tu je...

Krene psujući i prijeteci, kad ga sa svih strana okruže policajci. Predaje se. Stavljaju mu lisičine.

PROFESOR: Kamo me vodite?

ŠEF: Sad ćeš ti meni lijepo klečati na kukuruzu.

Odvode ga. Kad odu, iz mraka promoli Sveti. Cereka se. Blijesak munje, pa grmljavina. Sveti gleda u nebo.

SVETI: Dobro je. Počinje nevrjeme. Gubimo se, odavde. (*Razdragano ponavlja.*) Gubimo se, gubimo se! Gubimo se, onda se pronalazimo i ponovno gubimo. To je priroda. To kretanje. Mijenjamo se i pretvaramo u nešto drugo. Nikad dokraja ne nestajemo.

Počinje pljusak. Udarci kapi.

SVETI: Kiša. Velika kiša. Sve će poplaviti. Istovremeno će svuda bjesniti poplave i harati požari. Voda i vatra će se uzajamno poticati, neće se gasiti. Znam da to zvuči neshvatljivo, ali tako se biti. Crno se piše. Svima. Osim meni. Sve će nestati. Ja ću sve prebroditi, preplivati. Preživjet ću držeći se najveće deblo svijeta. Dočekat ću kraj, preživjeti ga i biti spreman za novi početak. I onda će opet krenuti sve isto, samo što ću ja tada već imati debelu prednost nad svojom konkurencijom. Ne morate se brinuti za mene. Takvi kao ja su neuništivi. Sve će nestati. Na koncu ćemo ostati samo ja i zvijezde, a svi ostali će poumirati.

Ode veselo fićukajući.

XV. SLIKA

Lijep sunčan dan. Kolektiv je razdragan i veseo. Na sve strane šalju poljupce. Zagrlje se i zapjevaju budnicu.

BUDNICA

Dobro jutro Sunce Dobro jutro Zemljo
Dobro jutro Oče Dobro jutro Majko
Dobro jutro Braćo Dobro jutro Sestre
Dobro jutro Polje Dobro jutro Šumo

Dobro jutro Goro Dobro jutro Njivo
Dobro jutro Svima

Oče, spusti se s drveta
Majko, sidi sa susjeda
Brate, izvadi palac iz dupeta
Sestro, izlazi iz mog kreveta
Idemo sakupljati sijeno

Jučer smo za doručak
pojeli zadnji naramak
Idemo skupljati sijeno

Nema više hrane, nema ljetine
Nemamo novca ni druge imovine
Nit' dobrog Boga više nemamo
Nit' drage nam domovine
Idemo skupljati sijeno.

Idemo u šume sakupljati grančice
Idemo u šipražje sakupljati bobice
Idemo na ruševine skupljati treščice
Idemo sakupljati sijeno.

A kad dođe zima idemo od vrata do vrata
Majko, primi se za oca,
Sestro, uhvati se za brata,
Idemo prositi od vrata do vrata.
Ali prvo – sijeno.
Dok je sijena, bit će i Hrvata!

KRAJ